SAPpig

Stadsarchief Poperinge

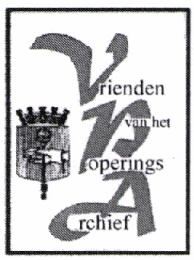

Vlamertingseweg 8,
8970 Poperinge-Reningelst

Uitgegeven door de Vrienden van het Poperings Archief vzw.
Jaargang IV - nummer 2: september 2007

Gratis bier te verkrijgen.

Dat was de titel boven het artikeltje in de stadskrant die de aandacht van de cursisten voor de lessen oud schrift 2007 moest trekken.
We vonden onze inspiratie in een Register van Resolutiën (SAP 471) in de Statuyten nopende de warrandise (keuring) van de Cleenbieren.
"Alle brauwers ende brauweghen" waren verplicht hun nieuwe brouwsel bij hen thuis te laten keuren, en geen ton noch vaatje mocht uitgevoerd, noch ontstopt worden, voor de "officieren warrandeerders" hun werk naar behoren hadden kunnen verrichten.
"T'welck alsoo ghedaen zijnde ende t'bijer (naer behoorelicke touce) by d'officieren bevonden zynde Invalide ende ter vente niet weerdich, sal tselve bij hemlieden moeghen te loete ghegheven zijn ende gheschickt naer de gasthuuspoorte deser Stede ofte ter andere bequaemer Plaetse ter dispositie van Weth ofte officieren omme tselve aldaet voor de armelieden daer begheirende bedeelt ende ghetapt te worden voor Aelmoesse (..)"
De brol is goed genoeg voor de arme drommels.
Of getransponeerd naar onze tijd: het rijke Westen zou naar de slachtoffers van hongersnood, oorlogen of natuurrampen en andere tsunami's, medicijnen en voedingswaren sturen, waarvan de versheidsdatum lang verstreken is. Dat KAN toch niet? Of toch???

Onze wensen voor 2007 zijn in alle geval wel oprecht: een stralende gezondheid en veel succes in al uw ondernemingen. Meer specifiek voor wat onze gemeenschappelijke hobby (passie?) betreft: veel snuffelgenot en kameraadschap in ons archief, en vooral heel veel leesgenot in SAP-pig. Daarom zijn we in onze nopjes met de medewerking van enkele "free-lancers". Ook mag je vanaf nu resultaat zien van ons gesnuffel in andere (rijks)archieven naar archivalia over Poperinge en omstreken.

De redactie

SAP pig
Stadsarchief Poperinge

Bestuursleden van De Vrienden van het Poperings Archief en redactie van SAP pig zijn:

Algemeen:	vpa_sappig@hotmail.com vpa.skynetblog.be
Voorzitter:	Desegher Paul Johan, Vlamertingseweg 8, 8970 Poperinge (Reningelst) E-mail adres: paul.johan.desegher@telenet.be
Penningmeester:	Samyn Martin, Galgestraat 17, 8978 Poperinge (Abele) E-mail adres: martin.samyn@telenet.be
Secretaris:	Ollevier Kris, Halve Reningestraat 10, 8647 Lo-Reninge (Reninge) E-mail adres: krisollevier@hotmail.com
Bestuursleden:	Caeyseele Philippe, 2553 rue du Rossignol, F59270 Berten (fr.) Destailleur Jacques, Bourgondiedreef 2, 8970 Poperinge Tillie Willy, Korte Werf 3, 8970 Poperinge Vandenberghe Henri, Doornstraat 11a., 8970 Poperinge

Verantwoordelijke uitgever: Paul Johan Desegher, Vlamertingseweg 8, 8970 Poperinge (Reningelst)
Vormgeving en Layout: De Vrienden van het Poperings Archief vzw.,
Druk: Kopie Sneldruk Deleye bvba. Ieper

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAP pig Inhoud

Stadsarchief Poperinge

Beste lezer,

SAP pig brengt u in dit nummertje:

* **Staet vande achter ghelaten goederen van Clays de Vey overleden inden jare 1639. (slot)** pag. 52
  Uit SAP 345a.
  Het gaat hier om een tekst die is omgezet in de cursus voor gevorderden van de Vrienden van het Poperings Archief vzw. Lesgever Stefaan Riem begeleide de lezers. De Heer Edmond Crombéz verzette het leeuwenaandeel van het werk om de omzetting publicitair klaar te stomen.

  Crombez Edmond

* **De herbergen uit onze streek ten tijde van Keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk. (deel 2 en slot)** pag. 57
  Vervolg van het artikel gepubliceerd in SAP-pig, jg IV, nr. 1, pag. 18-32,

  Desegher Paul-Johan

* **Handtekeningen. (deel 1)**
  SAP pag. 71

  Vandenberge Henri

* **Verplichte tewerkstelling in de 17de eeuw.**
  SAP 51a, bestuur Lodewijk XIV (1673-1679) pag. 79

  Desegher Paul-Johan

* **Verkopingen in het zwynlant. (deel 1)** pag. 85
  SAP 864a

  Samyn Martin

Veel lees- en vorsingsgenot!

Staet vande achter ghelaten goederen van Clays de Vey overleden inden jare 1639. (slot)

Vervolg van het artikel met de transcriptie
gepubliceerd in SAP-pig, jg III, nr. 1, pag. 37-48,
SAP-pig, jg III, nr. 2, pag. 81-85, SAP-pig, jg IV, nr.1, pag. 37-44
(SAP Losse Wezerij, letter V)

Vuytschulden ten voorn*oemden*
sterfhuuse bevonden

Jo*nckvrauwe* Magdaleene MASSIET heeft goet[1] omme een jaer pacht vande madelstede v*er*vallen Bamesse 1639 boven xxiiij £ p*arisis* ghemynckt van*de* advance byden overleden an haer ghedaen int angaen van*de* pacht en*de* xxiiij £ p*arisis* over haer[2] betaelt an dheer nicolaus DE POURS
iiij^{C}iiij^{xx}iiij £ x S*chellinghen*

Wort alhier ghebrocht over
het kerckerecht van*de* vuytvart
ende begravyn*ghe* van*de* overleden
L £ par*isis*

over de schulden van*de* overleden
begraven inde kercke
xij £ P*arisis*

Over het peldencleet[3]
xiij £ P*arisis*

Over het was[4]
ix £ P*arisis*

Joos DE VOS oock over
het coocken van*de* maeltyt inde
vuytvaert met tv*er*lies van
twee tailloren
xv £ par*isis*

Jacques BACKEROT heeft goet
over leveryn*ghe* van vleesch van*de*
zelve vuytvaert
xx £ p*arisis*

P^{r} DE VOS heeft goet over
de leveryn*ghe* van een vet schaep
jeghens den vuytvaert
xxvj £ p*arisis*

Jan DE RYCKE heeft goet
van leveryn*ghe* van raucleeden
xxviij £ xiiij S*chellinghen*

Pr ROOSE heeft goet van tmaecken
van*de* zelve cleeden by estima*tie*[5]
boven tgonne hy schuldich
vj £ par*isis*

Pr NAELDE heeft goet van
leveryn*ghe* van wynckelwaren by
estimatie
xij £ p*arisis*

Dheer Jacques TANT heeft goet
over de leveryn*ghe* van bier
xxxj£ x S*chellinghen*

Cathelyne de w^{e} van Gillis
LOTTIN heeft goet ter zelve
causen
xjx £ p*arisis*

Bernaert TEMMMERMAN heeft
goed van aerbeytsloon
xiiij £ p*arisis*

Pieter CAPPOEN heeft goet van
diversche in reste
vij £ par*isis*

---

[1] Heeft goet : geijkte uitdrukking voor ze heeft tegoet, ze moet het krijgen.
[2] Over haer : in haar plaats.
[3] Peldencleet : (WNT) Eertijds voor: een kleed van pellen, van gewerkt linnen. Het blijkt niet met zekerheid of het woord een samenstelling kan zijn met *pelder* als bijvorm van *pellen*, dan wel (wat waarschijnlijker is) een verkorting van *gepelderd kleed*. Werd gebruikt op een doodskist.
[4] De kaarsen.
[5] Estimatie: schatting.

Jacob DE QUECKERE heeft goet
van diversche tot het sluyten van
desen v*er*deel
Lij £ par*isis*

Nicolaus CNAPE ten desen sterfhuuse
heeft oock goet van diversche voor
het sluyten van desen deel
xvj £ p*arisis*

franchyne HAERINCX dienstmaerte
heeft goet ten zelve causen
tot tsluyten van*de* zelve deel
xij £ p*arisis*

P^r^ DE GRAVE smet heeft
goet van smeden by estima*ti*e
vj £ p*arisis*

Bastiaen CHARLET heeft
goet van adsistentie van*de* blyfveghe
ghedaen in haer sieckte
vij £ par*isis*

Gillis DU BOIS heeft goet
van arbeytsloon
iij £ x S*chellinghen* p*arisis*

D^*ieri*^c CANENS heeft goet in
leveryng*he* van wynckelwaere
Lxix £ iij S*chellinghen*

Den zelven heeft noch goet over de
leveryng*he* van raucleeden en*de* ander
ghemeens[6]
xLix £ p*arisis* viij S*chellinghen*

Den zelven heeft goet by assigna*ti*e
van jooris PEEL spruyten*de* over
de garsscheure van een voor[7].
xLviij £ p*arisis*

Den zelve heeft noch goet over
diversche v*er*schot in*de* affairen van desen
sterfhuuse ghedaen
x £ vij S*chellinghen*

Ph*lip*s VAN HOVE heeft goet
in reste van tgarsen[8] van twee
jaerl*ynck* calvers
xj £ p*arisis*

vuytghestelt jeghens het
doene van een jaerghetyde
tbetaelen van*de* settyng*hen* die noch
souden mogen ommeghestelt wesen
ende ander upcomm*en*de lasten
namentl*ick* tbedien*en* van*de* madelaere
by estima*ti*e
ij^c^ £ par*isis*

Jan MOENECLET heeft goet over
vier maenden molage[9]
by estima*ti*e
vj £ p*arisis*

Den pachter van bestiaelen[10]
heeft goet over twee maenden
van tzelve recht v*er*schenen ultima[11]
7^*ber*^ 1637
x £ par*isis*

Jooris VAN MABESOONE heeft
goet over eenen dach ghehelpen
thebben prijsen[12] te proven
iij £ p*arisis*

Lieven VAN*DE* WALLE heeft goet
over thelpen maecken van desen
staet met een dach int
recolleren[13] van*de* looten tsamen vier
dagh*en*
xvj £ p*arisis*

---

[6] Ghemeens : wat er gebruikelijk mee te maken heeft.
[7] Voor: een strook land. Moeilijke lezing, maar de enige betekenis die we er kunnen in zien.

[8] Garsen: laten weiden, gras laten eten.
[9] Moulage : molenrecht, belasting te betalen om het gemalen graan.
[10] Bestiaelen : dieren, 'beesten'.
[11] Verschenen ultima: vervallen op de uiterste datum van.
[12] Prijsen : schatten. Dat kon van alles zijn tot de as op de (afval)hoop en de navette op het veld.
[13] Recolleren, of recolteren : verzamelen.

Jacques DE LARS heeft
oock goet ter zelven causen als
clerck[14] in deel over seven daghen
innebegrepen eenen dach int
boucken van*de* landen tsynen huus
tsamen
xxxv £ p*arisis*

Den selven over eenen dach int
besch*rijven* van*de* staet met tmaecken
van*de* looten
xij £ par*isis*

S^{omma} vuytschult[15]

xij^{C} Lxxj £ ij S*chellinghen*

De kyn*deren* van jooris DE VICQ
gheprocreert by dese blyveghe
hebben goet over hemlieden weese
penning*hen* par vader doot
rustende onder de zelve
blyfvinghe
xix^{C}xxix £ xvij S*chell* iiij D*eniers*

D^{ieric} CANENS over drye jaeren
v*er*loop van*de* vyf achste deelen
van eene rente van xii ponden tsaers
op de conqueste v*er*schenen
1sten sporcle 1635
xxii £ x S*chellinghen* p*arisis*

tsamen
iij^{m}ij^{c}xxiij £ ix S*chell* iiij D*eniers*
3223.9.4

Boudreel[16]

Sam*m*a landen patremonie
xxj ghem*ete* i lyn xvi R*oeden*

Daerop de blyveghe dhelft
in byleven behoudt haer Leven
lanck ghedueren*de* metten advenan*te*
van lasten daer vuyte gaende

S*omm*a Landen matremonie bedr*aecht*
xviij ghem*ete* ij lyn*en* xij R*oeden* 1/12

danof dhelft omme de
blyveghe es
ix ghem*eten* i lyn vj R*oeden* 1/24

ende dander helft omme de
vier weesen es ghel*yck*
ix ghem*eten* i lyn vj R*oeden* 1/24

daerop de sblyveghes[17] moeder
en*de* de blyveghe bylevynghe
behouden zoo vooren breeder gheseyt
es m^{emorie}

Som*m*a landen conquest
bedr*aecht*
iiij ghem*eten* ij lyn*en* iiij^{xx}ij R*oeden* 1/8

danof dhelft omme de blyveghe
es
ij ghem*eten* j lyn*e* xLj R*oeden* 1/16

Ende dander helft omme de
vier weesen es ghel*yck*
ij ghem*eten* j lyn*e* xLj R*oeden* 1/16

[14] Blijkbaar een legertje helpers voor het stellen van die akte.
[15] Vuytschult: schulden tegenover buitenstaanders.

[16] Boudreel: borderel. Midden Latijn = *borderellus*, latinisering van fr. *bordereau*. (waaruit in ons Nederlands het gebruikelijke *bordereel* vervormd is; verg. BUREEL). Fr. *bordereau* is een verkleinwoord van fr. *bord*, en betekent dus eigenlijk: kleine rand of strook (*lijst*). Een lijst, waarop de verschillende delen van een bedrag, een som geld, een hoeveelheid waren enz. elk afzonderlijk in zekere orde opgegeven staan. Volgens Van Dale o. a. "een lijstje of ceeltje van de muntsoorten eener som gelds, een speciebriefje, het uittreksel eener rekening, het rekeningboek". 'Borderel van assignatiën, van gesloten en afgeloste leningen, van renten, van ingeleverde coupons' (a°. 1893).
[17] Sblyveghes: van de vrouw die overblijft.

Som*m*a Capitael van renten
patremonie
iiij^{xx}x £ p*arisis*

daerop de blyveghe dhelft
in byleven behoudt
. . . . . .

Som*m*a renten matremonie bedr*aecht*
vj^{C} Lxxij £ p*arisis*

danof dhelft omme de blyveghe
es
iij^{C} xxxvj £ p*arisis*

Ende dander helft omme de vier
kynderen es ghel*yck*
iij^{C} xxxvj £ p*arisis*

Behouden*de* de blyveghe het
volle bladt en*de* usufruct
haer leven lanck ghedueren*de*
m^{emorie}

Som*m*a prys van huusen

Som*m*a prys van fruyten
Som*m*a prys van upgaenden

tsamen

danof dhelft omme
de blyveghes

Ende dander helft omme
de vier weesen es ghel*yck*

Som*m*a prys van vlietende[18]
en*de* inhaven*de* cathelen
v^{m}Lvii £ xix S*chellinghen*

Som*m*a prys van taillie van
elsten metten plantsoene
wynterzaet
cLxxviii £ p*arisis*

Som*m*a gherede penny*nghen*
ix^{c} iiij^{xx}i £ x S*chellinghen*

Som*m*a inschulden
ij^{m}iij^{c} £ v S*chellinghen* p*arisis*

Tsamen
viij^{m}v^{c}xvii £ xiiij S*chellinghen*

Som*m*a vuytschulden bedr*aecht*
iij^{m} ij^{c} xxiii £ ix S*chell* iiij d*eniers*

De selve ghemynckt van*de* boven
schreven tot*ale* somma by bate
dus blijft zuver deelsaem
v^{m} ij^{c} iiij^{xx} xiiii £ iiii S*chell* viiii d*eniers*

danof dhelft omme de
blyveghe es
ij^{m} vj^{c} xLvij £ ii S*chell* iiii d*eniers*

Welcke Somma de blyveghe
betaelen moet ter weese comptoir[19]
slants van veurne
doplech doen ten selfs
ter dyngher[20] van*de* selve weesen
m^{emorie}

Ende dander helft omme de
vier weesen es ghel*yck*
ij^{m} vj^{c} xLvii £ ii S*chell* iiii d*eniers*

[18] Vlietende : roerende.

[19] Comptoir: Het woord *comptoir* — afleiding van fr. *compter* — betekent oorspronkelijk het meubel — de tafel, de „bank" — waar een wisselaar of een koopman het geld op telt (narekent, uit- of of voortelt enz.) en waar hij het in wegsluiten kan; vandaar in het Frans en in het Engels (*counter*) de betekenis van toonbank. In het Nederlands is de vroegst voorkomende betekenis die van een gesloten kist, kast of schrijn. Figuurlijk ook de ruimte waar iemand zijn *kantoor* — rekenbord of -bank, geldschrijn — (in) had, (zijn) *kantoor* genoemd, en daaruit zijn dan alle andere en verdere betekenissen af te leiden // *bureau*.(<- WNT)

[20] Ter dinghe: op de 'dinghedag', de dag van de juridische vereffening.

Aldus staet van goede ghemaeckt
ten voors*eiden* sterfhuuse by
ons onderschreven deellieden
ende ghesloten op de protesta*tie*
costumiere[21] desen vij^den^
8bris 1639 toorconden
Jacq*ue*s DE LATRE

Compareerde den xij^en^ 8bris
1639 tanneken fa Jacob BONE
blijfveghe ten desen sterfhuuse
de wel*cke* ter bij wesen van dierick
CANENS vooght van weesen blyv*ende*
sterfhuuse v*er*claert ende gheaffir
meert heeft op eedt ende haere
vrauwe waerhede desen staet in
wesen goedt, deughdel*yck* ende oprecht
in schade ende in baete belooven
opden zelv*en* eedt al ter desen
sterfhuuse meer te bringhen dat
aldaer bevonden werdt te compileren
Actum ter weeserie p*rese*nt m*eeste*re
Anth*eun*is DE HASEJAGHER ende dheer
Jan BOUDIN schepen*en* etc. Mij
griffier toircon*den*
De pape
1639

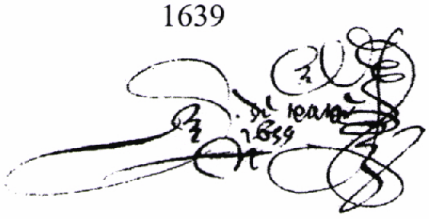

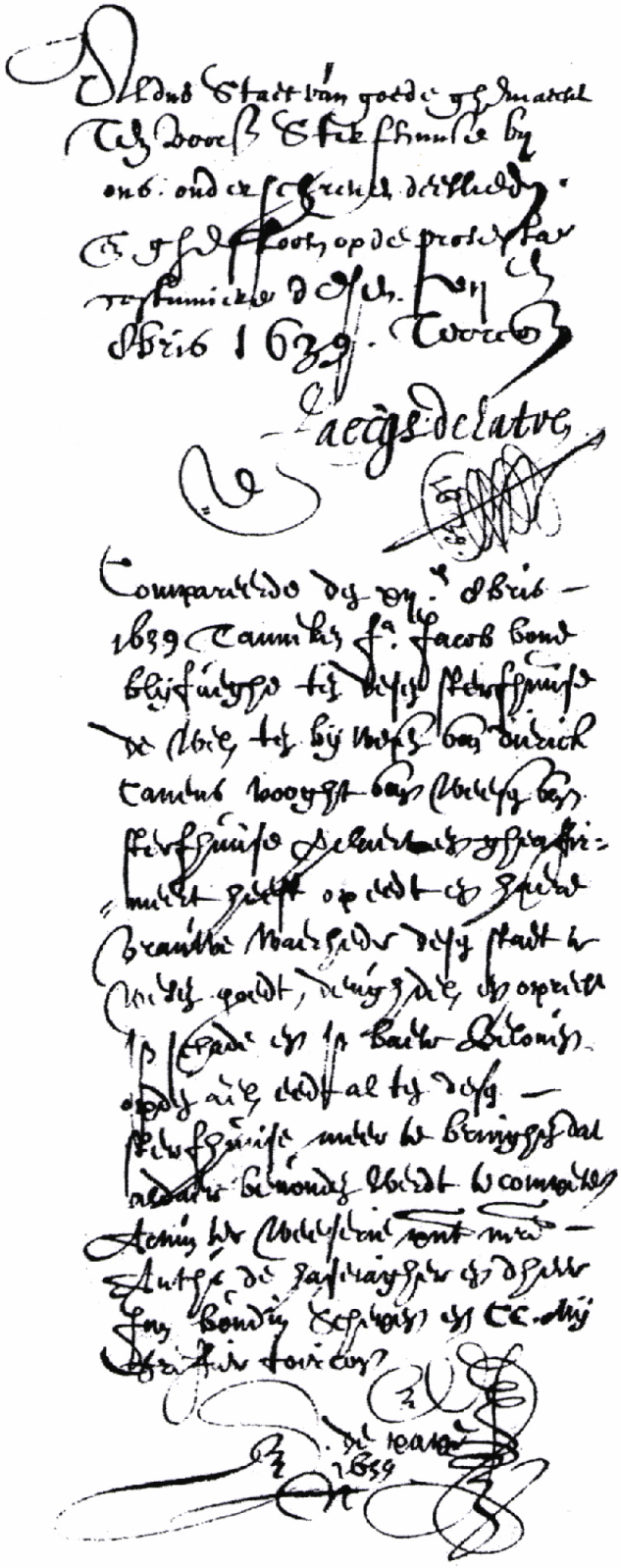

[21] Protestatie costumiere : de gebruikelijke, "naar costumen" procedure van verhaal (protest) werd toegepast.

De herbergen uit onze streek ten tijde van Keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk

Paul-Johan DESEGHER

Vervolg van het artikel gepubliceerd
in SAP-pig, jg IV, nr. 1, pag. 18-32,

Vervolg en slot van het artikel i.v.m de ORDONNANTIE van 21 juli 1779 nopende de herbergen, uitgevaardigd door Maria Theresia van Oostenrijk.

ORDONNANTIE
VAN HAERE MAJESTEYT,
Nopende de Herbergen.
Van den 21. July 1779.
BY DE KEYZERINNE DOUAIRIERE
ENDE KONINGINNE.

Heerlichede van **Templiers**[1]
Brancke van d'8 prochien
Bestreckt binnen de prochien van Oost ende westvleteren
Woesten, Elverdynghe, Leysele, etc.
mitsgaeders een leenhof genaemt t'hof ten Peerboome

1. Den Tempelaere (is het wethuijs Deser heerlichede Ende Leenhove van Templiers Ende van Peerbome, alwaer alle De affairens Dien Aengaende gedaen sijn soo van Jaerlickxsche Pointynghe, onfanck, verpachtijnge, Rekenijjnge van d'heerlichede, als onterfven, Erfven Ende verheffen van Leenen Danof Dependeerende)
   - U: Jacobus van Peperstraete
   - L: op de prochie van Oostvleteren, Langhst den grooten Burghwegh van ypre naer veurne, afgelegen ½ mijle van andere herberghen
   - O: alreede (..) In de Jaeren 1500 (..) volgens seker acte van Erfvenisse van 12/05/1544

Heerelykhede van **Coppernolle**
eene brancke van de 8 prochien

1. De Coppernolle (alternativelyck dienende voor wethuijs)
   - L: aen de groote straete
   - O: van immemoriaele tijden

2. Den Droogen Tap (idem)
   - L: idem
   -O: idem

[1] (..) de Rudderen van Maltha heeren deser heerlichede In voorgaende tijden

Woesten

1. Het Oude Kaeckebeen (alternatyf wethuys)
   - U: pieter martinus de sandt
   - L: ter gehuchte of platse van Woesten, staende langst de groote straete
   - O: van over jmemoriale tyden
   - Staat: keucken ende woonhuys met twee vaultecamers gegarniert ijder met een behoorlick bedde gestoffeert tot logieren van vremde passagiers alsmede (..) een peirdestal becquaem tot stallen ses peirdebeesten

2. Den Wildeman (alternatijvelick dienende voor wethuys tot beraemen ende executeren dordinaire ende extraordinaire affeirens der selve prochie)
   - U: Joannes baptiste priem baes brauwer
   - L: langst de groote straete by het kerckhof
   - O: van over jmemoriale tijden
   - S: woonhuijs keucken camerkens als kelder met twee vaulte camers gegarniert van bequame bedden tot Logeeren de voyageerende lieden (..) alsmede (..) een peirdestal bequaem tot stallen vijf a ses peirden

3. Den Ondanck
   - U: pieter andries de wilde
   - L: langst de groote straete Loopende van Woesten naer oostvleteren elsendam crombeke etc. (..) op chinsgrondt (..) van tnazareth tot ijpre
   - O: van over seer langhe tyden
   - S: woonhuijs camer vaulten ende camerkens met bedden tot logeeren de voijageerende persoonen (..) alsmede een stal tot het stallen van vier a vijf peirden

prochie ende heerlijchede van **Elverdynghe**
eerste der 8 prochien

1. Het Wethuys (alwaer den schepen camer blijft permanent)
   herberghe ende brauwerie
   - U: Constantinus franciscus Vanderghote
   - L: weinigh afgeleghen van de plaetse Langhst de calchie Leedende van dese prochie naer Ipre
   - O: existeerde (reeds) ten Jaere 1683 (volgens de pointynghboeken)

2. Sint Joris
   - U: Jacobus van Egroo
   - L: op de plaetse
   - O: (reeds) in 1676

3. De Swaene herberghe ende Brauwerie
   - U: Joannes Baptiste de wilde
   - L: op de plaetse
   - O: (reeds) in 1662

4. Den Engel herberghe ende Brauwerie
- U: weduwe pieter Smagge
- L: op de plaetse
- O: (reeds) in 1681

5. De Drije Coninghen
- U: Carel Louage
- L: ter plaetse in de molenstraete
- * : wesende heerlykhede van voormezeele
- O: van oude tyden

6. Het Gouden Hooft
- U: Judocus van middelem d'oude
- L: ter plaetse in de molenstraete aen den Ingangh van de poperijnghstraete ende by de gonne commende van boesijnghe wesende ook ten Incommen van de selve molenstraete gaende naer Dixmuide reninghe ende meer ander prochien
- O: opgerecht ten Jaere 1736
- * : De noodighste voor het publicq ter causen sy de Eenighste es staende Langhst de passagie comende van reninghe dixmuide brugge ende geheel het oosten naer poperynge en vice versa, alwaer eene aensienlijcke menighte van fransche en vlamsche cooplieden en peerden passeren, commende naer de feesten ende publicque marcten soo gehouden binnen dese provincie van vlaenderen als op het gebied van vrankerijck

7. Het Saeghsken
- U: Ignaes Dehaene
- L: weinigh afgeleghen van dese plaetse, ten Ingaene van de cleene woesten straete gaende uijt de voornomde poperijnghstraete
- O: van oude tyden

8. Het Steentjen
- U: Joannes Loncke
- L: ontrent 300 voeten zuijd van de voorseijde poperijnghstraete met eene uijtdreve op de selve straete by het gescheet van dese prochie met de Jurisdictie van poperijnghe ontrent ½ myle van de kercke
- O: van oude tyden

9. sonder iijthangbord
- U: Judocus van midelem Junior
- L: aen de zuijdtzijde jeghens de selve poperinghstraete op een partie landts commende van oosten aende voorseijde uijtdreve van D'herberghe het steentjen ende van westen jeghens het voorseijde gescheet
(de voorseijde partie landts wesende een achterleen van d'heerlichede van Terstove releverende van d'heelichede van Templiers in Oostvleteren)
- O: sonder permissie t'sedert halfmaerte 1779
- * : men oordeelt noodigh te sijn dat die herberghoudynghe soude geinterdiceert syn, niet alleen om dieswille het geleghen staet bij de oude herberghe n°8 die men presumeert behoorlijck ende ten goeden tijtel te sijn opgerecht, maer ook om dieswille die, geleghen sijnde onder Eene vremde heerlijckhede welckers

officieren verre afgeleghen sijn, is als Eene plaetse geabandonneert vande Justicie alwaer soo men onderhoort menighvuldige Excessen dronckenschappen debauchen ende gevechten frequentelijck worden gepleeght sonder dater daer inne van justicie weghe worde voorsien ofte geremedieert

10. sonder uijthangbard (te vooren uijtgestoken hebbende Den Swarten Leeuw)
- U: pieter Robijn onsen gewesen dischgenoot
- L: een cleen huijseken Staende Langhst de hospitael straete Loopende uijt de voorseijde poperijnghstraete naer vlamertijnghe, aenden Ingangh van de galgestraete alwaer tot aen het selve huijseken comt eene groote aensienlijcke masse van bosschen
- O: sonder permissie t'sedert ontrent 12 jaeren
- * : dese plaetse en is geensins dienstigh aan het publicq ende word ook in den naght dickwils gefrequenteert door Landtloopers vagebonden ende menschen sonder gesagh, boven dien daer is soo men verneemt door haere geleghentheijd groote schaede gedaen aende omliggende bosschen

11. Het Vuijlvoordeken
- U: Joannes Caura
- L: Langhst de straete Loopende van Elverdijnghe naer Dixmuide bij de gonne Loopende uijt de selve naer woesten, wesende geleghen in boesijnge onder s'majesteijts zaele van Ipre, dogh aengaende het spiritueel is prochie van Elverdijnge

Heerlichede van **het Capittel**
Casselrye Ieper
Aen de noortsijde ter plaetse der prochie van Vlamertinghe

1. De Gouden Burse[2]
- U: Jacobus courtens
- L: op den oostcant der platse van vlamertinge onder dese pointabiliteyt, langst den steenwegh van Dunkercke naer Ipre, ende de straete loopende van belle al reninghelst naer vlamertinghe, ende van daer naer elverdinghe
- O: van immoriaele tijden

2. Den Engel
- U: de weduwe van pieter demey
- L: aen de platse langst den noortcant van den grooten steenwegh van duinkercke naer Ipre

3. Den Swarten Leeuw herberghe ende brauwerie
- U: de weduwe van francois gryson
- L: ter platse van vlamertinghe langst den oostcant vanden voornomden grooten steenweg van Duinkercke naer Ipre

[2] = De Croone ?

Prochie ende heerlyckhede van **Vlamertynghe**
tweede der generaliteyt van de 8 prochien

10 herbergen, al gestaen langhst de groote calchie ofte hairbaene leedende van Ipre naer poperinghe, rousbrugghe, berghen ende Dunkercke, ter reserve nochtans van de leste, genaemt het pouperken

1. Buda
   - U: Joannes baptiste De graeve
   - Proprietareghe: marie catherine Spinnewyn weduwe van frans grijson
   - L: aen de zuijtsijde van de calchie afcommende van Ipre, ¼ uers oost van de kercke
   - * : uithangbord: eene geschilderde stadt met inscriptie daer onder Buda

2. Het Lammeken
   - U: Constantin Le Mahieu, proprietaris
   - L: aen de noortzijde der geseijde calchie ontrent ½ quartier uers oost van de kercke deser prochie

3. Den Gouden Leeuw
   - U: francois Verbeke
   - Proprietaris: Sieur Jean baptiste vanderghote lieutenant bailliu der prochie van elverdinghe
   - L: dicht bij de plaetse deser prochie aen de selve noortsyde van de calchie

4. Den Hert (wesende t ordinaire wethuijs van de wethouderen der selve prochie)
   - U: Gabriel vallaeijs, proprietaris
   - L: aen de suijtzijde van de Cruijsstraete ter plaetse deser prochie

5. De Swaene
   - U: Jaecques van De Castille, brauwer ende proprietaris
   - L: aen de selve suijtzijde van de Cruijsstraete ter plaetse deser prochie

6. Sint Joris
   - U: Claude Berthellemij, brauwer ende proprietaris
   - L: aen de geseijde zuijtsijde der calchie ontrent het einde van de plaetse deser prochie ontrent recht over de kercke

7. Sint Andries
   - U: Jan paulus Bruneel, proprietaris
   - L: aen de noortsijde der selve calchie op den wegh Leedende van dese prochie naer poperinge, distantie van ontrent een quartier uers west van de kercke

8. Den Brander
   - U: pieter victoor
   - Proprietaris: Claude Berthellemij[3]
   - L: aen de zuijtsijde der geseijde calchie leedende van dese prochie naer poperinghe ontrent 800 voeten distantie der voorgaende

[3] De brouwer (zie 6)

9. In Constantinopelen (voor desen genaemt Deheyde)
- U: philippus Jacobus Step, proprietaris
- L: aen de suijtsijde van de selve calchie leedende naer poperinge, distantie van ontrent ¾ uers west van de kercke
- * : hebbende voo (sic) uijthangbert eene poorte met de Inscriptie Constantinopelen[4]

10. Het Pouperken
- U: Eugenius Bauwen
- Proprietaris is Joannes baptiste Bril woonende op reninghelst
- L: aen het gescheet deser prochie met (..) reninghelst langhst de groenestraete ½ quartier uers van de geseijde calchie ende ter distantie verre west van de kercke (..) beth dan ¾ uers
- * : geen uijthanghberdt
- !: den (..) Bailliu (..) van vlamertinghe observeert dat (..) het pouperken dient ghesupprimeert te worden als wesende ten uijtcante vande prochie, teenemael inutil aen het publicq, maer dienende voor schuylplatse voor Lantloopers ende Ledighangers, buyten d'ooghe van d'officieren

Laetschepe **Den Crommenelst**
Casselrie van Ipre
Enclavement binnen de prochie van vlamertinghe

1. Het Hemelrijcxken
- * : hebbende geen uythanghberdt
- U: Eugenius Labaere
- Proprietaris: sieur Pieter jacobus Liebaert brauwer ende herberghier tot dickebusch
- L: aen de noortzijde van de calchie leedende van Ipre naer Dickebusch distantie van ontrent ¾ uers van Ipre ende ter verde van ¼ oost van de kercke van Dickebusch
- O: (..) erfbrief dato 30/03/1753 (..) daer bij blijckt dat hij proprietaris is van de geseijde herberghe met 47 roeden lant daer medegaende bij coope jegens Sieur Ignatius Cailliau ende Jouffrauwe marie dorothea adam sijne huijsvrauwe, ten voorderen dat hij geene andere tijtelen en was bezittende als door lanckheijt van tijde, oorloghe ofte andersints verlooren ofte verduijstert

2. Het Cleen Hemelrijcxken
- * : hebbende geen uijtspanberdt
- U: franchois vanderfaille, proprietaris
- L: aen de noortsijde van de geseijde calchie, dicht jegens de voorgaende herberghe, den uijtwegh van den fresenbergh alleenelijck daer tusschen
- O: brieven van octroije verleent bij mijn heeren bailliu ende schepenen der geseijde zaele ende casselrie van Ipre in daeten 02/05/1778 (..) daer bij gepermitteert is van te houden herberge onder d'enseigne genaemt het cleen hemelrijcxken ende van aldaer te moghen debitteren bier wijn brandewijn & genever met last van te betaelen soo casselrie daelders als andere

[4] Merkwaardig toch, die twee herbergen aan de uithoeken van het dorp, genoemd naar twee steden uit het (ingekrompen) rijk van de Turken, de erfvijanden van de Oostenrijkers. Later zou men in onze streek nog zijn inspiratie uit het wereldnieuws halen bij de keuze van een "enseign": Sebastopol (Krimoorlog), Transvaal (Boerenoorlog)

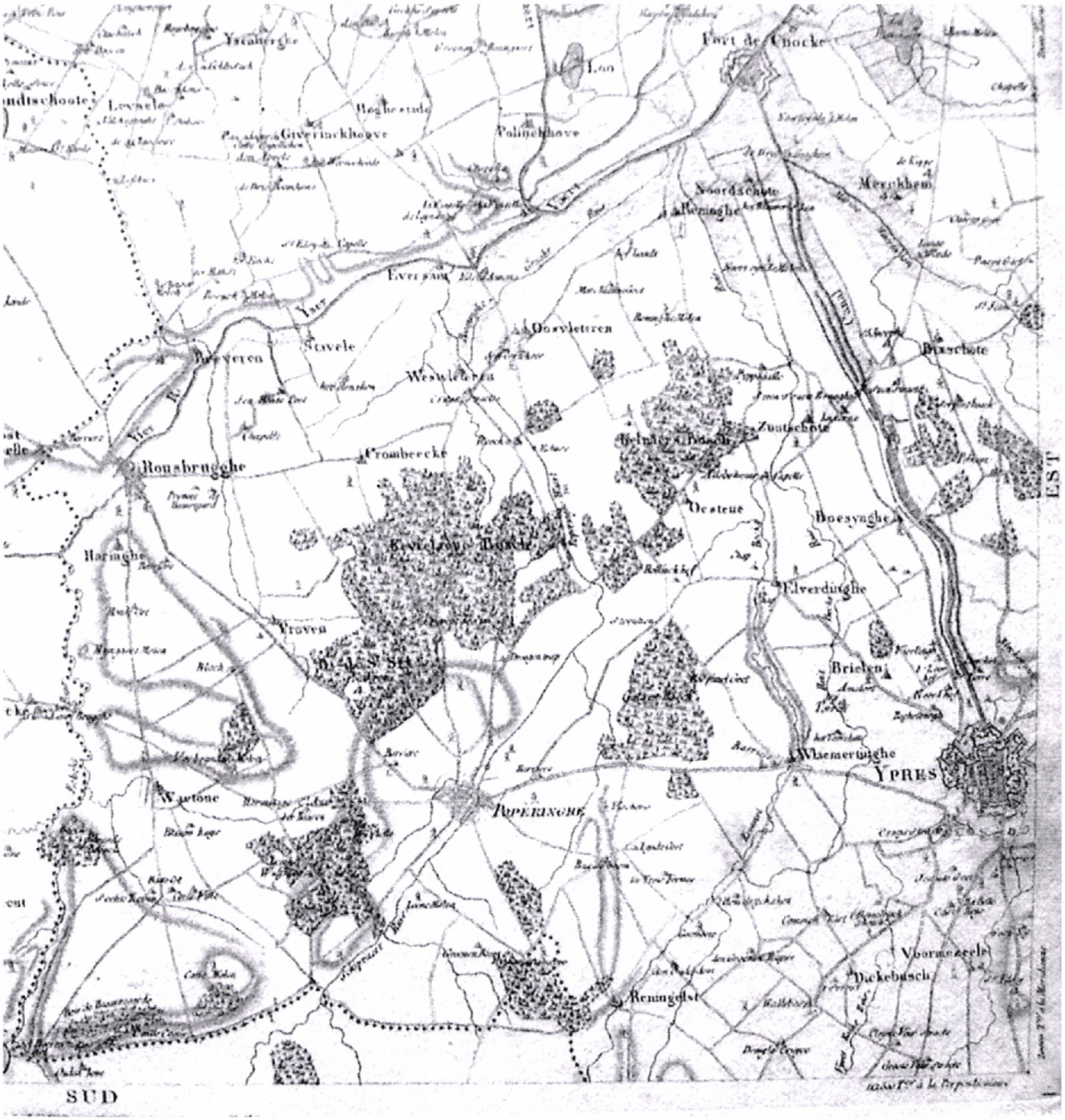

Pays Sud Est du n°6, Ypres (detail)
Publié par le Citoyen L^s^. Capitaine, Premier Ingénieur
de la Carte générale de la République Française (z d)

Dickebusch

1. Den Swarten Leeuw
   - U: Pieter Jacobus Liebaert
   - L: iegens de plaetse van Dickebusch noord lanxst de calchiede die leed van Ipre naer t'halbast zynde den grooten weg leedende van de geseyde stad naer de gonne van Belle en west langst de straete die leed van de plaetse van Dickebusch naer Vlamertinge
   - O: van Immemoriaele tyden

2. Sint Joseph
   - U: albert meesdom
   - L: by de plaetse van Dickebusch van noorden langst de gezeyde calchiede ende west langst den voetweg van de Dickebusch plaetse naer t' geseyde vlamertinge onder het district van de Zaele van Ipre
   - O: sedert beth dan 30 jaeren

3. Sint Bartholomeus
   - U: pieter hubertus coene
   - L: iegens de plaetse van Dickebusch, staende zuyd langst de gezeyde calchiede van Ipre naer Belle
     onder d'heerlickhede van d'abdije van voormezeele
   - O: van over beth dan 30 Jaeren

4. De Croone
   - U: Pieter Benedictus onraet
   - L: ter plaetse van Dickebusch iegens het kerkhof
     onder d'heerlyckhede van Voormezeele
   - O: van over Immemoriaele tijden
   - * : dienende voor wethuys van d'heerlichede van d'abdije van voormezeele eertyds

5. Het Houten Sweerd
   - U: franchois Devroede
   - L: west van de plaetse van Dickebusch van zuijden langst de calchiede ende grooten weg van Ipre naer Belle, komende voor de deure de straete leedende (..) naer t'millecapelleken
   - O: van over immemoriaele tijden

6. Sint Hubrecht
   - U: Joannes vandamme
   - L: ter oostsyde langst de groote meessenstraete leedende van Meessen naer poperinge daer de straete geseijde den steenackre Ipreweg haer vervougd met de gezeijde groote Meessenstraete
     onder de heerlichede van halbast
   - O: van over Immemoriaele tijden

7. Het Halbast
   - U: Guillaume Mortier
   - * : dienende voor wethuijs der gezeijde heerlicheede
   - L: noord langst de voorschreven grooten weg ofte baene van Ipre naer Belle, ende van westen langst de voorzeijde groote Meessenstraete
   - O: van over Immemoriaele tijden

8. T'Myllecapelleken
   - U: Guillaume Deturck
   - L: van noorden langst de straete leedende uijt de geseijde calchiedee naer vlaemertinghe passerende insgelyks voor de deure der selve herberghe den voetweg leedende van reninghelst naer Ipre ende den gonnen van Vlamertinge naer Belle
   - O: van over Immemoriaele tijden

Heerlichede van **Capittel in Kemmel**
Casselrije van Ipre

1. De Groote Veurstraete[5]
   - U: pieter joannes boudry
   - L: gheleghen op de prochien van kemmel ende voorrmezeele ,scheedende soo men meent door de halve keucken vierstede
     Langst de groote straete Loopende van het stedeken van meessen passerende de platse van wytschaede, naer poperinghe, genaemt de poperighstraete ende de gonne Leedende van belle al dranoutre ende kemmel, naer Ipre
   - O: van Immoriaele tijden

2. De Cleene Veurstraete
   - U: Ignatius willaert
   - L: ghelegen op de prochie van kemmel langst de geseijde poperingstraete ende de genaemde krijghstraete Leedende van kemmel naer de Dickebusch calchije ende van daer naer Ipre
     afgelegen van de voorgaende herberghe ontrent 2000 voeten
   - O: gesticht alsvooren

[5] Tegenwoordig: Vierstraat

Kemmel

1. Het Schalk
   - *: wesende het wethuys deser prochie ende princelycke vierschaere
   - U: pieter andrien beele
   - Proprietaris: Sieur Ivo berten woonende tot yper
   - L: van suyden dichte aen de kercke ende van oosten de straete loopende van dese prochie naer poperinge
   - O: beth dan 100 jaeren

2. De Bonte Catte
   - *: wesende het wethuys der heerlyckhede
   - U: michiel de Lobel
   - P: Joncker De navigheer
   - L: op de plaetse
   - O: van immemoriaele tyden

3. Den Ingel
   - U: pieter vermeesch, proprietaris
   - L: oock ter plaetse (..) van noorden de Straete leedende van Kemmel naer Locre

4. Grimes Lynde
   - *: wesende het wethuys der heerlyckhede van vroijlande
   - U: bonaventure Minne, proprietaris
   - L: binnen dese prochie houdende van suyden de herbaene van dese prochie naer belle
   - O: van alle tydden

Locre

1. Den Schild van Hoorne (wetcamer: ordinaire en extraordinaire vergaderingen van de wetten van de Baronie van Locre en van d'heerlijkhede van Canegem)
   - U: pieter jacobus de haese, brauwer
   - L: ter plaetse
   - O: van oude ende immemoriale tyden
   - S: vervallen

2. Sinte Sebastiaenshof
   - U: antoine dondeine
   - L: ter plaetse
   - O: geErigeert sedert ontrent seven jaeren

3. De Croone
   - U: charle Louis reubrecht
   - L: langst de groote route van iper naer Belle
   - O: van oude ende immemoriale tyden

4. Het Bourgoins Cruijs
   - U: pieter francois Liefooghe
   - L: id.
   - O: id.

5. La Bonne Femme (: Goede Vrauwe)
   - U: Joseph ingelaere
   - L: id.
   - O: sedert ontrent een half jaer nieuwelijcx opgerecht

6. De Broolooze
   - U: gille Bauw filius pieter
   - L: ten uijtkante van de prochie, verre oost van de kercke
   - O: van oude ende immemoriale tijden

7. Den Monteberg
   - Eigenaar: augustinus geloen filius pieter
   - L: ten uijtkante van de prochie, verre zuijdoost van de kercke op den voet van den selven berg
   - O: van oude ende immemoriale tijden
   - Staat: in dese vervallen herberge en word van over eenige jaeren geenen dranck meer gedebiteert

Particuliere huysen alwaer men Brandewyn en genever debiteert (..) sonder (..) permessie gevraegt ende becommen te hebben

- Pieter van uxem schoppenier tot Locre plaetse van westen het Kerkhof debiteert genever commende uyt de cantine van poperijnge

- Jacobus galland van zuyden het kerkhof id.

Westouter

Ontbreekt jammer genoeg in deze bundels: dit dorp hoorde toen nog bij Frankrijk.
Pas in 1780, door het zgn."Groot Transport", zou het weer bij de Oostenrijkse Nederlanden gevoegd worden.

Reninghelst
Eene van de 8 prochien

1. Sint Sebastiaen (synde het wethuijs)
   - U: vidua Jacobus verleij
   - L: ter plaetse

2. Het Doorentien
   - U: joannes La grand
   - L: ter plaetse, staende op Een Leen van d'heerlychede van den burgh van Veurne

3. De Valck
   - U: vidua joannes hof
   - L: ter plaetse
   - O: geerigeert sedert ontrent 8 jaeren
     in remplacemente van Eene andre herberge genaemt den belfroy

4. Het Wieltien
   - U: francois camerlynck
   - L: ½ heure deser plaetse langst de groote Straete Leedende van poperinge naer meessen[6]

5. Den Ouderdom (herberge ende brauwerie)
   - U: christiaen de baene
   - L: op het gehuchte genaemt den selven ouderdom langst de Straete Leedende van dese prochie naer de gonne van vlamertynge

6. Den Gouden Leeuw
   - *: synde het wethuys der heerlyckhede van zandtberghe, geinclaveert binnen dese prochie
   - U: albertus de beuf
   - L: op het gehuchte voornoemt, langst de selve straete

7. Sinte Anteunus
   - *: dienende voor het wethuys van d'heerlyckhede van de clytte
   - U: judocus verley
   - L: neffens de succursaele capelle der selve clytte, langst de Straete conduiserende van jpre naer belle

Sekeren pieter ryckebusch ingesetene deser prochie woonende ter plaetse, heeft aen ons sedert twee jaeren requeste gepresenteert ten fine van te bekomen permissie om publickelyck te mogen debiteeren bier, wijn ende andere drancken, t'welcke aen hem gerefuseert is geworden ter causen genoughsaem herbergen sich bevinden, niet tegenstaende dies heeft den selven ryckebusch bekomen permissie van s'majesteyts domainen, onder het departement van poperinge tot debiteeren brandewijn ende genevre. het welcke wy oordeelen onnoodig te wesen

[6] Op het gehucht Busseboom

Jurisdictie van **Poperinge**

Eerst onder de Prochie van Sint Bertin

1. Den Leegen Dooren
   - U: weduwe van pieter couwet
   - L: aan de straete leedende van poperinge naer de prochie van westvleteren

2. Den Hoogen doorn
   - U: mattheus Rooms
   - L: gestaen als de voorgaende

3. Het Speelhof
   - U: Barbara gaillaerde
   - L: aen den grooten steenweg leedende van poperinghe naer Duynkerke

4. Het Pannenhuys
   - U: Bonaventura Beaucour
   - L: idem

5. Sint Eloy
   - U: Jacobus heunaert
   - L: idem

Prochie van Onse Lieve Vrauwe

1. Het Roode Kruys
   - U: … van de voorde
   - L: aen de straete leedende van poperinghe naer Steenvoorde

2. Den CrommenBoom
   - U: Andries Bulteel
   - L: aen de Bethune Straete

5. De Leene
   - *: zynde het wethuys van de heerlickhede van Pontpepers geinclaveert Binnen Dese Jurisdictie
   - U: Vidua Joannes De Bruyne
   - L: Aen de strate Leedende van Poperinge naer de prochie van boeschepe

Proche van Sint Jan

1. Den Calfsack
   - U: Eugenius hervin
   - L: op Den Couterwegh

2. Het Reepken
   - U: Judocus houwen
   - L: aen den Ouden Schipvaert Langst Den voetwegh Leedende van Poperinghe naer de Prochie van Elverdinge

3. Het Speelhof
   - U: Carolus Verbouwe
   - L: nevens den Bruggewegh

4. Middelburgh
   - L: aen den grooten stenwegh Leedende van poperinghe naer iper

Alle welke voorseyde herbergen van over Ettelyke Jaeren zijn Existerende

Handtekeningen.

Vandenberghe Henri
SAP

We brengen enkele handtekeningen samen. We kennen allemaal het bekende kruisje. Die kruisjes waren zoals je zult merken toch geëigend. Ieder had zijn eigen vormgeving. We merken ook dat er geregeld een notarieel attribuut werd aan toegevoegd. De datum werd verwerkt in de handtekening. Een zeldzame keer was het handteken aangepast aan het beroep. Daar hebben we een heel duidelijke herinnering aan in de handtekening van een van de voorouders van mijn vrouw, nl. Jacques (Jaeckes) Vancayseele (Van Kaeiseele).

De handtekening of "tmarcq" is "een algemeen gebruikelijk middel om de authenticiteit van een werk te waarborgen". Vandaar ons woord merkteken. Stukken werden gemerkt. Bomen of dieren die men wilde achteraf herkennen, kledingstukken of stukken land werden 'bepaald'. Munten en zegels kregen een 'stempel', een herkenbaar 'eigen' teken met de 'hand' aangebracht eigen ('authentiek' = oorspronkelijk; eigenhandig geschreven; van den persoon (opsteller) zelf afkomstig; het Griekse "autos" = zelf, door de eigen persoon bekrachtigd).

Het handels*merk* en het logo geven dezelfde boodschap. 'Merken' = in 't algemeen, iets door een bijgevoegd, ingedrukt of opgedrukt teken herkenbaar maken, iets van een kenteken voorzien. Wanneer men dus het woord 'marcq' gebruikt om het handteken aan te duiden dan gebruikt men de oorspronkelijk betekenis van 'merken'. In Nederlandse oude teksten 'merkt' men het linnen, hier werd het 'gelooid', van een looden 'merkteken' voorzien. Bij bepaalde weefsels gebruikt men een 'merkgaren', de smid gebruikte een 'merkijzer'.
Het handtekening was aanzien als "waarmerk".

Ook de markgraaf (markies?) zou wijzen op de graaf die de grenzen (de gemarkeerde, van een 'merk' voorziene gebieden moest bewaren, behoeden en verdedigen). Markt zou afgeleid van het oudgermaans waar ons woord 'marge' van afkomt. Toch zit dan ook weer de verwijzing naar een begrensd 'eigen' domein.

Naam	datum	bron
BABELARE J.B. tekent in het doopregister als bedienaar.	1684-1709	doop 5

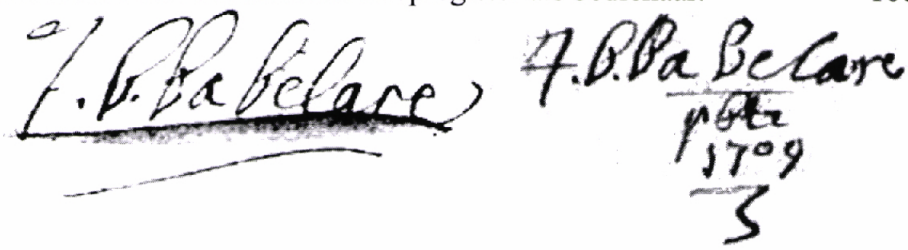

BAEMES Pieter, 28 jaar, "peerdeknape" in de herberg "De Leene", Getuigt bij het proces rond de "contagieuse" ziekte van Ferdinand het kind van de herberg 'De Leene'	1651

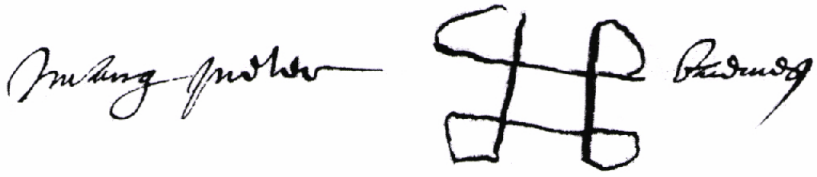

Naam	datum	bron
BAERVOET Franciscus, zv. Lodewijc staat borg voor Gillis DE LOUF, molenaar.	30.01.1644	SAP 331

BAMMELIS J, pastoor in Watou	1709	doop 5

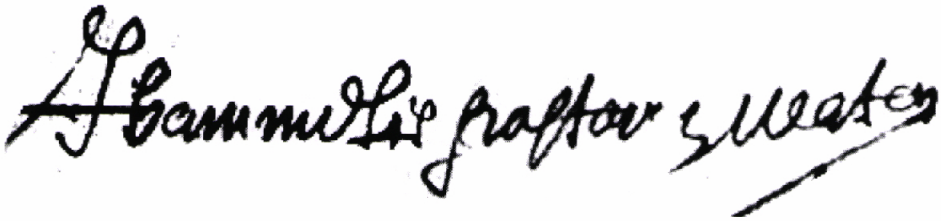

BEKAERT Mattheus	Parochiereg. Watou 1715	doop 5b

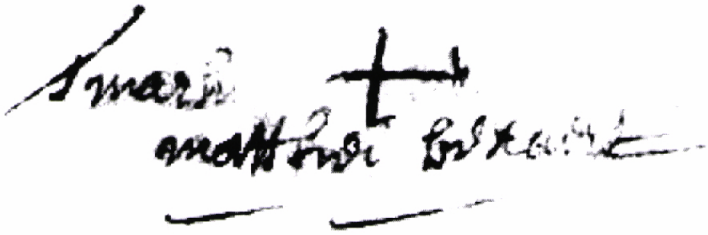

BEKEs Mayken kon blijkbaar eigenhandig tekenen.	26.12.1594	

BEYENS J, klerk bij 'naerheyt clacht'.	10.1585	SAP 365

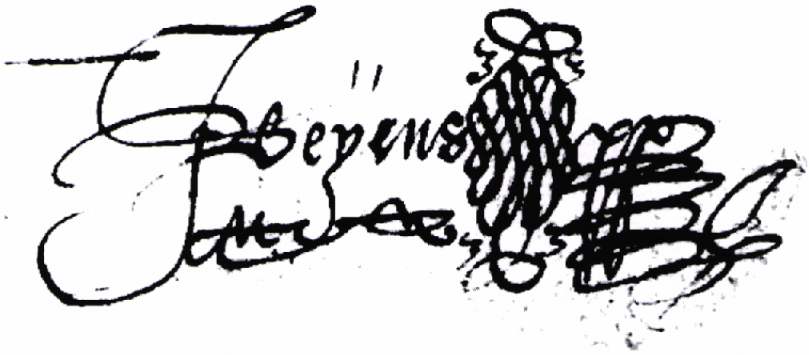

BLONDEL Simon "sacellanus" in Houtkerke, doopt in Watou	1640	G4

Naam	datum	bron
BROEDERE Pieter, senior	12-05-1589	SAP 331

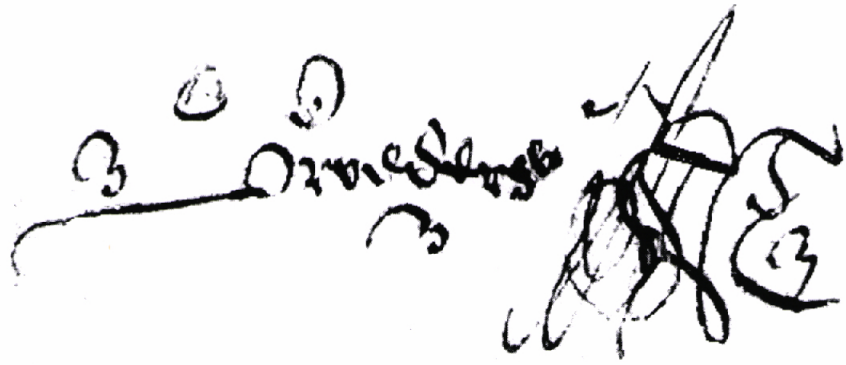

CHRISTIAEN François staat borg bij de verkoop van hoppe aan Loys MOREEL	1582

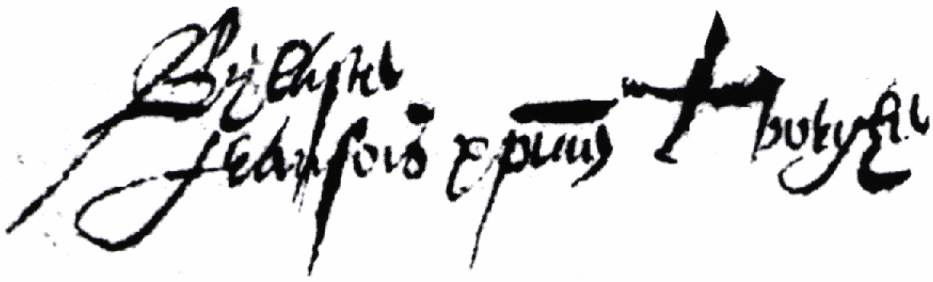

CHRISTIAEN Jacob. Let op de XP = Christus, vandaar CHRIST… landman, in de haeghebaerthoek, 73 jaar (16.05.1609)	26-12-1594

CHRISTIAEN Michiel verkoopt hoppe aan Loys MOREEL	1582

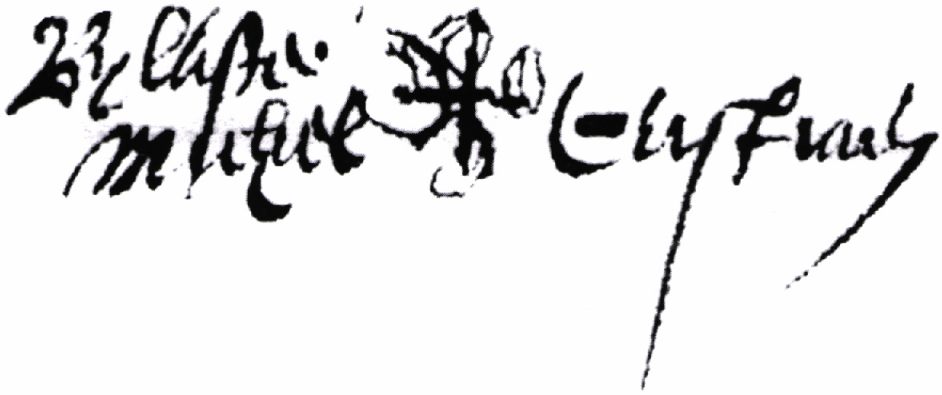

Naam	datum	bron
CLAYS Michiel, Gasthuis schatting van de stenen	15-12-1585	SAP 331

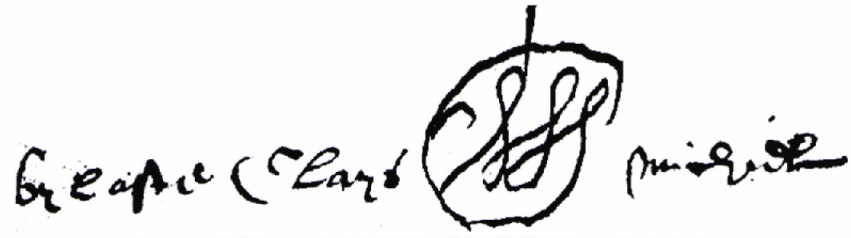

COMEIJN Mahieu staat borg voor Jooris DE VIANE, zv. Jan.	08-01-1639	SAP 331

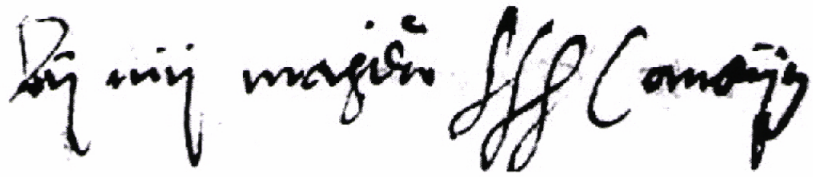

CORDENIER Mahieu, zv. Bartheleomeus, 21 jaar, jongman wonende bij zijn moeder, 'lijnewerker', getuigt dat Ferdinandus, het kind van de herberg "De Leene" de "contagieuse ziekte" had (vastgesteld door de religieuzen van het Gasthuis). Hij heeft zich gehouden aan het bevel drie weken in huis te blijven, want hij had het kind begraven.	21-07-1651

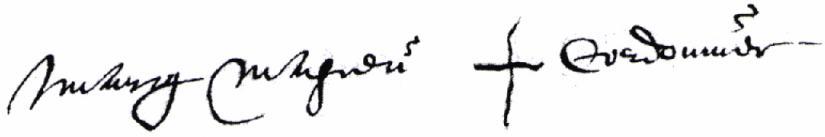

COURTOIS Joseph, secretaris van de stad	10-04-1801

DANNEEL Petrus, priester, vice-pastor in Onze Lieve Vrouwparochie Poperinge	02. 1760-1780

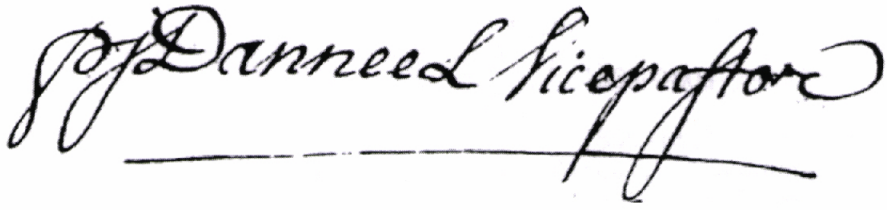

Naam	datum	bron
DE BACKERE Jaeneken, dv. Maillaert, de wed. van Jan DE SCHRIJFHEERE, 55 jaar, "ghaende in dagheure". Getuigt bij het proces rond de "contagieuse" ziekte van Ferdinand het kind van de herberg 'De Leene'	21-07-1651	

DE COCQK Henry geeft borg voor Jeanne HELBORDE, weduwe Walram BEVAERE. Ze mag komen wonen in Poperinge met 2 grote dochters.	24-11-1637	SAP 331

DE KEISER Pieter en LOUWYCK Christiaen staan borg voor Mahieu QUETSTROY, zv. Jan die hier mag komen wonen. Hij komt van Eecke.	01-04-1640	SAP 331

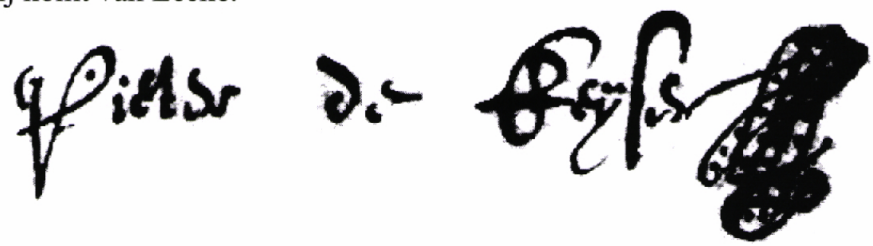

DE KIJNT Jan staat borg voor Pieter LAPARCQUE die komt wonen bij Antheunes LAPARCQUE.	21-04-1638	SAP 331

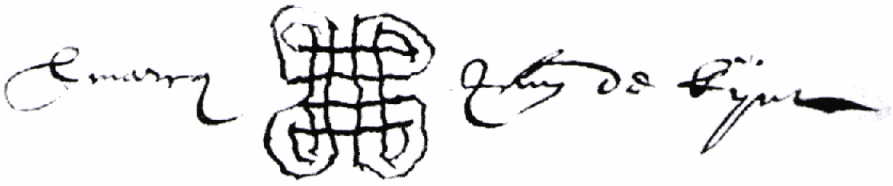

DE MEUELNAERE Jan staat borg voor Passchier BRATS.	27-03-1638	SAP 331

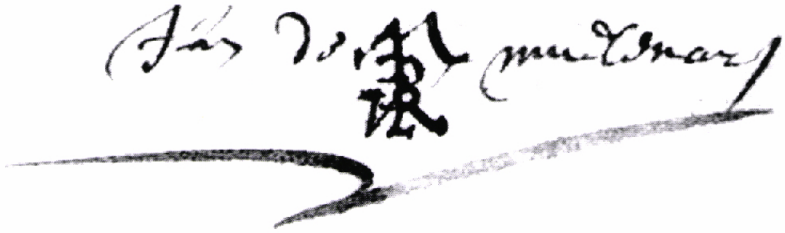

Naam	datum	bron
DE MOL Jan staat borg voor Caerle GROOM.	03-04-1639	SAP 331

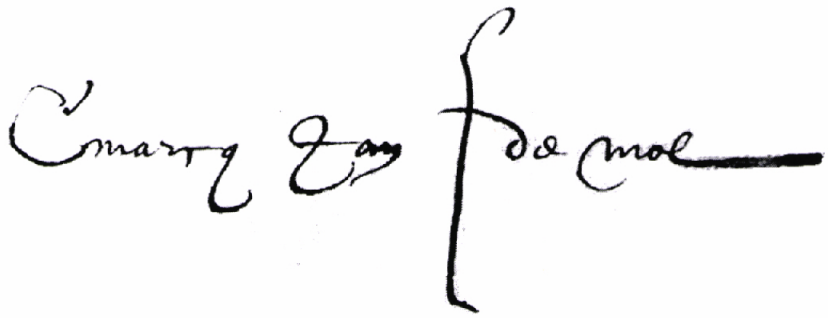

DE PAPE, Greffier 1639.	1639	SAP-pig

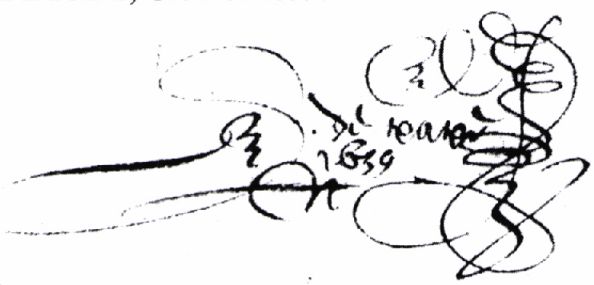

DE ROODE Alexander, wijnhandelaar, 23 jaar	10-04-1801	

DE ROODE C. D., priester, vervangt patsoor in Watou bij doop	1702	doop 5

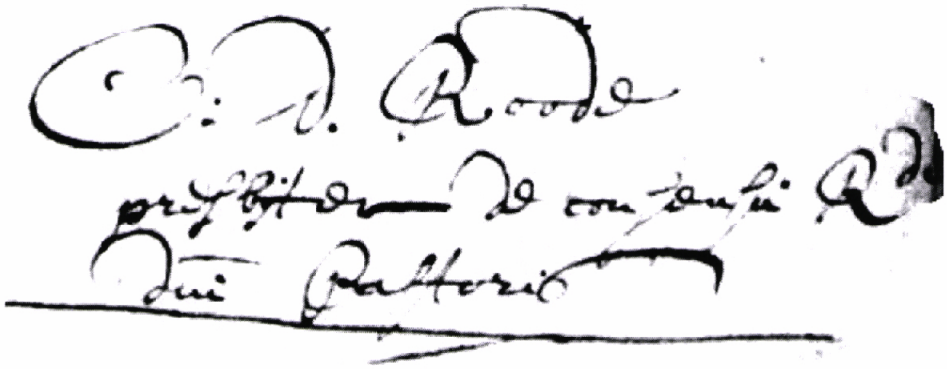

DE ROODE Jan staat borg voor Jan VRAMBOUT, vrouw en kinderen.	21-04-1636	SAP 331

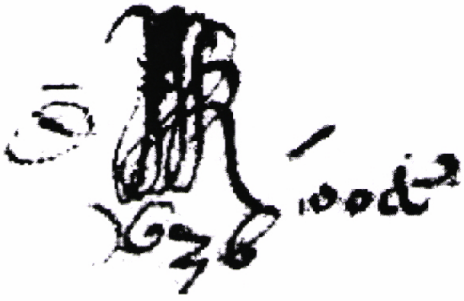

Naam	datum	bron
DE ROODE Vincent	25-11-1797	Poperinge

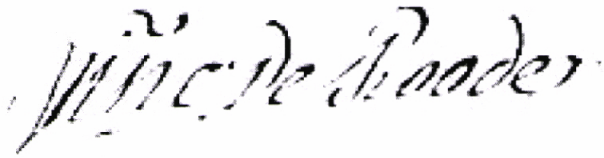

DE SCOTTERE	1556	

DE SCOTTERE Jan, vaker vernoemd. O.a. in akte met Mayke BEKE en Jacop CHRISTIAEN. Bemerk de datum verwerkt in het handteken	26-12-1594	

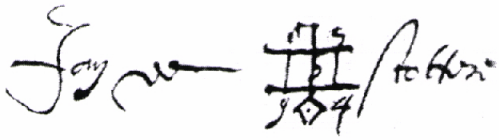

DE SCOTTERE K, klerk	1574	SAP 365

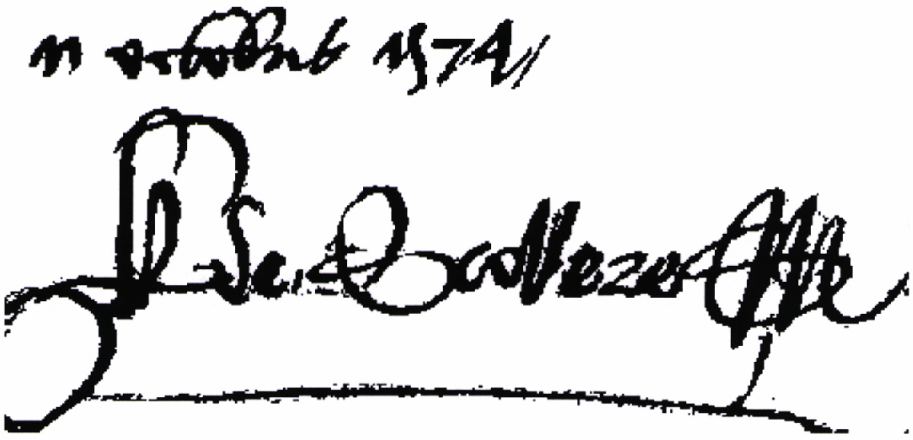

DEBAENE Jacobus	Parochiereg. Watou 1716	Doop 5b

Naam	datum	bron
DECONIJNCK, klerk bij verkoop van een huis	17-09-1580	SAP 365

DEHAENE Pieter, zv. Pieter, 21 jaar, danste rond een vuur op Sint Jansavond tot 12 uur en ging daarna binnen in de herberg om te kaarten. Getuigt bij het proces rond de "contagieuse" ziekte van Ferdinand het kind van de herberg 'De Leene'.	21-07-1651	

DELSART Carolus, pastoor in Onze Lieve Vrouw parochie, geboren in Hazebroek, kapelaan in Zegerscapelle, pastoor in O.-L.-Vrouw Poperinge (1729-1744), dan naar Steenvoorde en overleden in 1777.

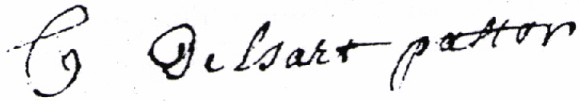

DEPOORTER Carolus, pastoor in Watou	1683	doop 5

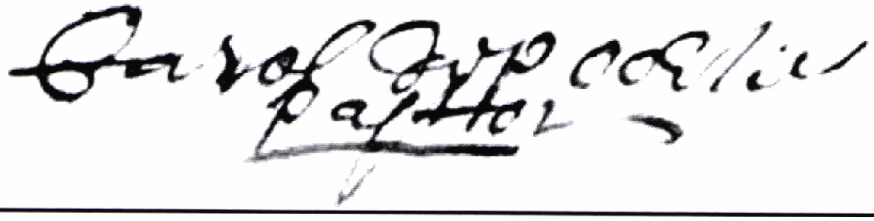

DEPOURS, klerk bij verkoop weezegoederen in zwijnland. Na handtekening 1578.	21-08-1578	SAP 365

Wordt vervolgd

Verplichte tewerkstelling in de 17de eeuw.

Bron: SAP 51a, bestuur Lodewijk XIV (1673-1679)

Desegher Paul-Johan

Als je de kaart van Frankrijk aandachtig bekijkt, dan merk je dat het land zeer veel natuurlijke grenzen kent: het Kanaal, de Atlantische Oceaan, de Pyreneeën, de Middellandse Zee, de Alpen. Lodewijk de Veertiende had het plan opgevat om de kring te sluiten door het Franse grondgebied uit te breiden tot aan de Rijn (van Basel over Straatsburg en Keulen tot de monding bij Rotterdam). Zijn minister van oorlog, Louvois, had een staand leger op de been gebracht dat gedisciplineerd was en zeer goed uitgerust. Ze vielen de Spaanse Nederlanden binnen; Duinkerken, Veurne en Sint-Winnoksbergen vielen in Franse handen, Rijsel eveneens.
Ieper zat in de tang en voelde de bui hangen. Er moesten dus dringend extra verdedigingswerken uitgevoerd worden en daarvoor was veel mankracht nodig, want kranen en bulldozers moesten nog uitgevonden worden.

DECLARATIE ENDE SPECIFICATIE VANDE PIONIERS gelevert bij Burghm*eester*s ende schepenen der stede van Poperinghe by ordre van Zijne Ma*jesteyt* omme gheemployeert[1] te worden Int repareren vande fortificatiën[2] der stede van Ipre In Conformiteijte vande briefven van*den* heere Intendant der selv*e* Stede van Ipre, emmers Memorie vande quantiteyt van daghen ende persoonen, ontfanck ende betaelynghe, ghedaen bij fran*choi*s Carpentier als bij ordre van O*nse* E*dele* Heeren Burghm*eester*s ende schepenen der stede van Poperinghe ghecommandeert thebben t'achtentich Pioniers In heml*ieder* wercken Inde voorseyde stede van Ipre begonst den neghentienden april vanden Ieghenwoordighen Jaere, alswanneer datter enckelick ghecontinueert[3] is Inde voorseyde wercken tot ende met den 21^{en} der selv*en* maend mackende drie daghen, ende daer naer Itteracifel*ick*[4] vijt crachte ende beschrif als vooren begr*epen* vertrocken naer de zel*ve* stede van Ipre, den achtentwijntichsten der sel*ven* Maend april, ende ghebleven tot ende met 27 Junij vanden Iegenwoordeghen Jaere 1676 makende tzamen drijentsestich daghen beginnende alvooren byden ontfanck

Alvooren den zel*ven* Carpentier

De Pennijnghen die hem ter hand ghedaen zyn byden heere tresorier deser stede omme In deele oft gheheele daermede te betaelen de dagheuren vande Persoonen heml*ieden* gheoccupeert hebbende Inde zel*ve* wercken te weten vierden Meij door d handen van Pieter de keuwere door ordre vanden heere Tresorier Remsdicx tot vijf po*nde*n grooten vlamsch wesende In ponden par*isi*s

LX pp
60 – 0 – 0

Noch ontfa*ngh*en vanden zel*ven* heere Tresorier door d handen van gillis foverque den IX Meij van*den* zel*ven* Jaere hier

I^{C}IIII^{XX} pp
180 – 0 – 0

(..)

[1] gebruikt, ingezet
[2] versterkingen, vestingswerken, verdedigingsmuren en -grachten
[3] voortgewerkt
[4] ??

Hierna volgen nog 15 ontvangsten van gelden die om de 3 – 4 dagen door de stedelijke schat-bewaarder van Poperinge overgemaakt werden om de arbeid bij Ieper te bezoldigen. In de laatste blijkt, net als in de eerst vermelde, dat: 1 pond groten Vlaams = 6 ponden parisis.

Noch ontfa*ngh*en vanden zel*ven heer* tresorier door dhanden van Pieter de keuwere den 26^{en} Junij 1676 de somme van ses ponden grooten, hier de zel*ve* In po*nde*n par*isi*s

72 – 0 – 0

Nu volgen de uitgaven

Replacement van Pennijnghen, ende vaccatien opden zel*ven* Carpentier Inde voornoemde qualiteijt ghe*d*aen Ieghens den zel*ven* ontfanck.

Alvooren den zel*ven* Carpentier bringht In betaelynghe zijnne vaccatien In zijnne Qualiteijt ghedaen beginnen*de* opde expirerende soo Inde proeve[5] ghementioneert is Makende tzamen tsestich dagheuren ten advenante[6] van ses po*nde*n par*isi*s sdaeghs ghel*ijck* U*we* E*dele* betaelt hebben aen Christiaen de Turck ghevachiert hebbende Inde zel*ve* qualiteijt[7], emmers tot alsulcke somme als Mijnne voornoemde heeren sullen believen taccorderen worden oversulckx[8] de zel*ve* ghelaten, Inde discretie ende moderatie vande wet soo, ten respecte van de ruijsen[9] moeijelickheden ende ander Inconvenienten In dese occurentie ghesupporteert

Betaelt byden zel*ven* Carpentier over den Coop van Papier, ende twee boucken tot het houden van zijnne notitien
Item betaelt over coop van ses coppels kieckens omme te Presenteren aen Jo*nckhee*r Ch*ar*le*s* goris bij ordre van U E in recompense[10] van eeneghe diensten

9 – 0 – 0

Over ghedefroijeert thebben bij ordre van U E eenen alferis[11], ende Ingeniaris die ghecommitteert[12] waeren tot den toesight vande Pioniers Mitsg*aeder*s over porten van briefven tzamen

6 – 0 – 0

Item over den coop van eenen sack omme daerinne te vertransporteeren het amonitie broot met den Coop van eenigh pampier tot het schriven van diversche billietten ende brieven ten dienste deser stede

2 – 0 – 0

Betaelt aen francisco …. Ingeniaris van*den* heere gouverneur In recompense van eeneghe diensten by hem In faveure deser stede ghedaen

2 – 0 – 0

---

[5] in het kladschrift
[6] a rato
[7] Als eerste die vergoed moet worden, neemt hij zichzelf; voor de tarief van de remuneratie verwijst hij naar een precedent)
[8] dus, bijgevolg
[9] problemen
[10] als beloning, vergoeding
[11] luitenant
[12] opgeroepen, gevorderd

Item over het defroij van eenen Ingeniaris, alferis ende Messagier toesienders[13] vande werckliedien ende coop van Pampier tzamen

3 – 0 – 0

Over het defroij vande Pionniers ten afscheyden van hun werck by ordre van U E ten huyse van Jacques allover

17 – 0 – 0

Nu volgen de uitbetalingen van de pioniers. De eerste twee geven we voluit weer, de volgende in beknopte versie.

Betaelt aen Daniel berat In*de* minderijnghe van tsestich daghen ghevrocht thebben als Pionier aende fortificatiën der stede van Ipre soo vooren breder gheseijt[14] de somme van

34 – 10 – 0

Aen Jooris van*de* Commune In*de* minderijnghe van 27 daghen 13 – 0 – 0

(..) Jan Maerten (..) 59 d	30 – 10 – 0
(..) fran*choi*s keine (..) 60 d	29 – 0 – 0
(..) Pieter sohier (..) 60 d	27 – 0 – 0
(..) P*iete*r Cappelle (..) 60 d	27 – 0 – 0
(..) Louijs degroote (..) 60 d	48 – 0 – 0
(..) Pieter gars[15] (..) 25 d	9 – 0 – 0
(..) Joos vanden Putte (..) 59 d	48 – 10 – 0
(..) Fran*choi*s vande Marassche (..) 3 d	0 – 10 – 0
(..) Jan Vitse (..) 27 d	13 – 0 – 0
(..) Be*r*tholomeus portier (..) 10 d	2 – 10 – 0
(..) Pieter Mille (..) 3 d	-
(..) Michiel focquenier (..) 27 d	9 – 10 – 0
(..) Michiel devijck (..) 27 d	17 – 10 – 0
(..) Anthone du b*u*reau (..) 60 d	33 – 10 – 0
(..) Jan focquenier (..) 27 d	10 – 0 – 0
(..) Carel bossaert (..) 23 d	10 – 0 – 0
(..) Jan Techel (..) 27 d	10 – 0 – 0
(..) Pieter hoverder (..) 60 d	32 – 10 – 0
(..) Maill*aer*t de Puijt (..) 60 d	27 – 0 – 0
(..) Pieter vervisch	-
(..) Jan Jacob (..) 60 d	37 – 0 – 0
(..) Jacob de lansheere 3 d	-
(..) Pieter vermesch filius Jan (..) 60 d	34 – 10 – 0
(..) Clayen *(= Niclais)* hauwen (..) 60 d	27 – 0 – 0
(..) felix de maire (..) 36 d in twee stonden	16 – 0 – 0
(..) fran*choi*s de Puijt (..) 57 d in twee stonden	27 – 0 – 0
(..) Anth*oin*e brancquart (..) 12 d	6 – 0 – 0
(..) P*iete*r vandevoorde (..) 9 d	3 – 0 – 0
(..) Jacob hoverder (..) 60 d	35 – 0 – 0
(..) Jaques thieu (..) 60 d	64 – 0 – 0

[13] opzichters
[14] zoals hoger uitvoeriger vermeld
[15] Garsy?

(..) Ph*ilipp*e Cheel (..) 60 d	30 – 0 – 0
(..) Jan gijsel (..) 60 d	28 – 10 – 0
(..) Vincent demaire (..) 27 d	14 – 0 – 0
(..) Mattheus de Witte (..) 27 d	12 – 0 – 0
(..) Carel wolbrecht[16] (..) 27 d	16 – 0 – 0
(..) Jooris Pieter (..) 34 d in 2 stonden	16 – 0 – 0
(..) Joos vanden broucke (..) 60 d	35 – 10 – 0
(..) Lodewick Carbonnier (..) 9 d	3 – 0 – 0
(..) Mahieu broucke (..) 27 d	12 – 10 – 0
(..) Jaques quartier (..) 59 d	27 – 0 – 0
(..) Cri*sti*an de Puijt (..) 9 d	1 – 10 – 0
(..) Jan Carton (..) 21 d	15 – 0 – 0
(..) Jacob de Worm (..) 57 d in 2 stonden	31 – 0 – 0
(..) gillis de C*e*ulenaere (..) 27 d	12 – 0 – 0
(..) ghelein Rentier (..) 60 d	35 – 0 – 0
(..) Elias Melon[17] (..) 60 d	30 – 10 – 0
(..) fran*choi*s gogiere (..) 42 d	18 – 10 – 0
(..) andries de Puijt (..) 20 d	7 – 0 – 0
(..) Anth*oin*e godeliere (..) 59 d	36 – 0 – 0
(..) Michiel Casoire (..) 11 d	5 – 10 – 0
(..) Jan dufoin (..) 27 d	10 – 0 – 0
(..) Guill*aum*e quaghebeur (..) 60 d	30 – 0 – 0
(..) P*iet*er verbiese (..) 46 d	21 – 0 – 0
(..) Balthazar hallinck (..) 3 d	-
(..) Ollevier kestel (..) 27 d	13 – 10 – 0
(..) fran*choi*s kestel 5..) 9 d	2 – 0 – 0
(..) Claijs keineweel (..) 60 d	31 – 0 – 0
(..) Lieven sage (..) 27 d	14 – 10 – 0
(..) Michiel hennequin (..) 27 d	13 – 0 – 0
(..) Mattheus van hove (..) 3 d	-
(..) Christiaen van graefschepe (..) 8 d	0 – 30 – 0
(..) ferdinande schoonaert (..) 60 d	45 – 0 – 0
(..) P*iet*er Riem (..) 60 d	36 – 10 – 0
(..) Carel bisquit[18] (..) 60 d	27 – 10 – 0
(..) Jacob Top (..) 60 d	29 – 0 – 0
(..) Jan Jonckheere (..) 60 d	27 – 10 – 0
(..) Mattheus te*e*rlinck (..) 60 d	46 – 10 – 0
(..) fran*choi*s de grijse (..) 60 d	26 – 0 – 0
(..) huyghe louridan (..) 60 d	26 – 0 – 0
(..) Passchier gogiere (..) 19 d	7 – 10 – 0
(..) Jooris Peel (..) 3 d	-
(..) Jaques degroote (..) 60 d	28 – 10 – 0
(..) Jacques wydoot (..) 36 d	18 – 0 – 0
(..) Steven de Munte (..) 60 d	32 – 0 – 0
(..) Jan Techel[19] (..) 16 d	6 – 0 – 0
(..) Andries Schrevel (..) 36 d	16 – 10 – 0

[16] In een andere lijst van datzelfde jaar: volbrecht
[17] In een andere lijst van datzelfde jaar: Milon
[18] In een andere lijst van datzelfde jaar: buysquit
[19] In een andere lijst van datzelfde jaar: Jan Baptiste

(..) P*iete*r thoris (..) 27 d	9 – 10 – 0
(..) Claijs Parent (..) 27 d	10 – 10 – 0

Ende alsoo der diversche Ceurlingen waeren vertrocken sonder voldaen thebben de tsestich daghen soo sijn In platse vande afghecommen ander anghenomen gheweest die ghecontinueert hebben soo volght

Pieter de keuwere aen ghenomen den 4 Meij en*de* ghebleven tot ende met den 27 Junij tzamen 55 daghen daer betaelt is 30 – 0 – 0

ferdinande billiau (..) 4 Meij t.e.m. 27 Junij = 55 d	20 – 0 – 0
Jan goessen (..) 5 meij t.e.m. 27 Junij = 54 d	27 – 10 – 0
Pieter Metsu (..) 5 meij t.e.m. 26 Junij = 53 d	29 – 10 – 0
Vincent de hoet (..) 6 meij t.e.m. 17 meij = 10 d	15 – 0 – 0
Jan Taffein (..) 23 d	34 – 10 – 0
Augustin de Coster (..) 52 d	32 – 0 – 0
Anth*oin*e van dorme (..) 50 d	22 – 0 – 0
Marin gregoris (..) 49 d	45 – 10 – 0
Boudewijn gijsel (..) 18 d	9 – 0 – 0
Jan Jaques (..) 8 d	12 – 0 – 0
Jan techele wederom ghecommen den XXXI Mey tot ende met den 27 Junij tzamen 28 daghen	12 – 10 – 0
Daniel borat[20] de Jo*ngh*e (..) 23 d	11 – 10 – 0
Jan savel (..) 23 d	11 – 10 – 0
Maerten Ramat (..) 18 d	11 – 10 – 0
Carel Lossin[21] (..) 23 d	11 – 0 – 0
Jacob Nol (..) 23 d	12 – 0 – 0
Passchier goquiere als vooren	11 – 0 – 0
Lodewijck Carbonnier als vooren	11 – 0 – 0
Michiel foquenier als vooren	11 – 10 – 0
Jan focquenier als vooren	11 – 0 – 0
Jan Billiau 5 Junij t.e.m. 27 dito	7 – 10 – 0
Gillis geijsen 14 Junij t.e.m. 27 dito	12 – 10 – 0
Jaques de Merseman (..) 18 d	27 – 0 – 0
Robert de Bruijn e (..) 51 d	26 – 10 – 0
Pieter Liebaert (..) 17 d	8 – 10 – 0

Maar al dat gezwoeg van die opgeëiste mankracht uit de Westhoek (er bestaan ook dergelijke lijsten over pioniers uit de Acht Parochiën bv.) zou tevergeefse moeite zijn.
In maart 1678 ging de Franse koning Lodewijk XIV, samen met de markies de la Trousse en de vestingbouwkundige Vauban over tot de aanval van de Spaanse citadel. Om het weerstandsvermogen van de vesting te verzwakken, liet hij naderingsloopgraven aanleggen in de richting van de Neerstad bij het kanaal. De contrescarp of buitengrachtsboord van de citadel werd veroverd en de Spanjaarden gaven zich na een beleg van slechts tien dagen over. Het Spaanse garnizoen verliet de stad met wapperende vlaggen en brandende lonten als symbool van een eervolle aftocht. De Vrede van Nijmegen (1678) bekrachtigde de Franse bezetting die tot 1713 zou duren.
(Vanrolleghem, Ann, Ieper à la carte, de ieperse vestingen in kaart gebracht, erfgoedcel Ieper, 2006, pag. 127).

Vauban zou de vesting nog verfijnen, daarvoor zouden onze mensen ettelijke malen mogen opdraven.

---

[20] waarschijnlijk: Berat
[21] Of moeten we lezen: Hossin?

Sébastien de Pontault: carte- mémoire van het beleg van Ieper door de Prins van Condé in 1648.
Ieper, Stedelijk Museum
(met dank aan Jan Dewilde en Diederik Vandenbilcke)

We zien de stad vanuit het (zuid-) westen.
De Franse batterijen beuken in op de vestingswerken.
Rookpluimen stijgen op in de Neerstad.
(aan de noordkant bij het begin van het kanaal naar Boezinge).

Verkopingen in het zwynlant.

SAP 864a.

Samyn Martin.

Nr: 1730/1
Datum: 29-11-1730
Verkoper: Pieter VANDENBERGHE ende Petronelle Therese fa. Pieter EVERAET sijne huysvrauwe hem noch sterckmaeckende over Francoise EVERAET sijn huysvrauwes suster, toedies Anna Mary HEEMS huysvr*auw*e van Ludovicus DE CUYPER tot Dunckercke : t'saemen hours paterneel van Petronelle EVERAET fa. Nicolai overleden huysvrauwe van Carolus DE BACKER te vooren wed*uw*e van Jacques BOUVE voorts compareerde Benedictus WERCKIN pbr cappellaen van O.L.V. kercke binnen Poperinghe over Mattheus WERCKIN pbre canonijnck vande catthedraele kercke van S*in*te Maertens ende pastoor der prochiekercke van S*in*te Pieters binnen Ypre noch als vooght paterneel over de vier minderjaerighe kijnderen van Jacobus WERCKIN bij Mary Susanne HOIJBANT, toedies den selven Benedictus WERCKIN over Jan Bapt*ist*e VANZANDICKE als vooght materneel van des selfs kijnderen, toedies is ghecompareet Pieter Jacobus GHIJS fs. Joseph over Marij Joanne, Isabelle Claere weduwe van Guilles DE PUYDT d'oude ende Jacoba GHEIJS sijne susters voorts over Caerel MILLEVILLE ende Francoise ROUSSEE sijne huysvrauwe, Pieter BEKAERT ende Isabelle KIECKEN sijne huysvrauwe, den voorn*oemd*e Pieter Jacobus GHIJS over Michiel GHIJS fs. Jan ende over Joseph ende Pieternelle GHIJS de twee kijnderen van*den* voorn*oemde* Jan GHIJS, den selven Joseph als vooght over Jacobus GHIJS sijnen broeder, item den voorn*oemd*e Pieter Jacobus GHIJS over Jacobus KIECKEN fs. Jacques ende Mary Joanne SMAEGHE zijne huysvrauwe, over Frans*iscus* COUTTENIER ende Mary Joanne ROUSSEE sijne huysvrauwe, den voormelden COUTTENIER als vooght van Jacobus ende Cecilia ROUSSEE sijn huysvrauwes broeder ende suster, item over Theresia ROUSSEE, jonghe dochter, noch over Gillis LECLERS ende Mary Jacqueleine COURTANS sijne huysvrauwe den voorn*oemde* LECLERS als vooght over de weezekijnderen van Guilles COURTANS sijn huysvrauwes broeder overleden tot Utrecht, compareerde voorts Frans*iscus* DELPACE soo over sijn eyghen als hem sterckmaeckende over Joannes DELPLACE sijnen vutlandighen broeder ende Joanna VAN DAELE sijne huysvrauwe, nogh over Hendrijck FONTEYNE ende Marie DELPLACE sijne huysvrauwe. Den meergheseyden Pieter Jacobus GHIJS hem sterckmaeckende over Jacobus DELPLACE ende Marie DE NECKERE sijne huysvrauwe, voorts over Pieternelle ROELS wed*uw*e van Roelant VAN VIJVE ende over Catherijne ROELS jonghedochter. Den vermelden Jacobus DELPLACE ende Vincent VAN MULEM als vooghden van Mary Joanne het minderjarigh kijnt van Pieter DELPLACE. Voorts den meergheseyden Pieter Jacobus GHIJS ghemachtight over Michiel ROUSSEAUX, fs. Michiel, item nogh over Joannes KIECKEN ende Anne Clare HANCX sijn huysvrauwe soo in sijn eyghen als hem sterckmaeckende over Ferdinandus DUBOIS ende Pieternelle KIECKEN sijne huysvrauwe, voorts over Jacobus MAGERMAN ende Cattherijne, fa. Jaecques PIELS sijnne huysvrauwe, den voors*chreve*n Magerman als vooght over Joannes, Allexander ende Cattherijne de drie onderjaerighe kijnderen van Jaecques PIELS. Den meergheseyden Pieter Jacobus GHIJS sigh sterck te maecken over Frans*iscus* KIECKEN ende over Marijanne LAROU, sijne huysvrauwe. Eindelijnghe is gecompareert Jan Bapt*ist*e DE BEUF ende Marij Francoise ROBIQUET sijne huysvrauwe als t'recht becommen hebbende van Marij Francoise KIECKEN, fa. Michiel bij Marij GHIJS wed*uw*e van Jacobus VANDEN BERGHE ende te vooren van Martinus ROBIQUET
Koper: Nicolais HUYGHE
Omschrijving: twee ghemeten twee lijnen een roede elstlant in twee partien danof vijf lijnen ghenaemt ***den cnuyts*** alwaer ***de peireboomdreve*** deure loopt ende een ghemet een roede op t'noorteinde ghenaemt ***het marievalcken*** gheleghen in den hamhouck
Situering: O: t'sterfhuys Pieter MAECKEBLIJDE Z: Jacobus Josephus DELANGHE N: het bosch genaemt ***den cleenen hertooghe***
Opmerking: t'saemen hoirs vande moederlijcke zijde ten sterfh*uys*e vande voors*chreven* Petronelle EVERAERT

Nr: 1730/2
Datum: 1-12-1730
Verkoper: Guilliames Francois Joseph ROUVROY machtigh over Marie Ursula DIEDEMAN sijne moeder, Jan Francois NEIJS als vaeder ende vooght over sijne onbejaerde kijnderen ghewonnen bij Anne Catherijne DIEDEMAN
Koper: Christiaen DE BAENE fs Matthijs
Omschrijving: een lijne seventsestigh roeden garslant voordesen saeylant deel van een meerdere partie van twee ghemeten en half ofte daer omtrent t'surplus gheleghen in de hipshouck door den coopere in pachte
Situering: O: den coopere met consoorten Z: Mattheus VENIERE W: de vercoopers ende Francois Jacques IMMELOOT N: Jacques VAN DE GOESTEENE

Nr: 1730/3
Datum: 27-02-1730
Verkoper: Jacobus LAUWIJCK soo over sijn selven als vooght van Pieter Jacobus de weese van Guilliame HAEZEBAERT gewonnen bij Marie LAUWIJCK, Pieternelle LAUWIJCK jonghe dochter, Michiel DE WIJNTER fs Jan jonghman erfgenaeme ten sterfhuyse van Christijncken LAUWIJCQ sijne moeder voorts Marie Catherine BAECKEROOT, fa. Lodewijck machtigh over Isabelle, fa. Lodewijck BAECKEROOT wed*uw*e van Mattheus SEROUTER
Koper: Jacques DEWACHTERE
Omschrijving: vijf vierendeel zaeylant in pachte door Francois VAN DER BAUWEDE
Situering: O: Pieter DIEDEMAN, Z: den selven, W: den cooper, N: ***de wulfellestraete***

Nr: 1732/1
Datum: 24-10-1731
Verkoper: Pieter DESODT, fs. Guilliamus woonen*de* tot Stavel ende Francois DE MERSSEMAN, fs. Gislein lantsman wooonen*de* op de prochie van Haringhe als vooghden vande vier resterende weezekijnderen van Jooris LIEFHOOGHE ghewonnen bij Marie OREEL, Damiaen, fs. Jooris LIEFOOGHE woonende op de prochie van Oostvleter, ende ten leste Joanne, fa. Jooris LIEFOOGHE jonghe dochter woonende op de prochie van Houthem
Koper: Pieter DESODT
Omschrijving 1: vier gemeten een lynne sesenveertigh roeden boschlant ghenaempt ***de maeger souppe***
Opmerking: dese vercoopijnghe in***de herberghe*** ghenaempt ***retorica*** bewoont bij Joannes PHYSEL filius Gabriel te Rousbrugge
Parochie: Proven
Omschrijving 2: een ghemet boschlant inde prochie van Proven daarinne begrepen ontrent een lynne onder d'heerlijkhede swynlande
Koper: Pieter DESODT

Nr: 1733/1
Datum: 23-10-1733
Verkoper: Honoratus VAN RENIJNGHE, fs. Nicolai, jonghman
Koper: Louis Pillaert, fs. Lodewijk
Omschrijving: drie vierendeel achtendertigh roeden saeijlant onder het graefschap Watou in pachte door Mattheus BOUCQUET
Situering 1: O: de kijnderen Pieter MASSELIS, Z: mijn heere COPPIETERS in huywelijk hebbende mevrauwe de Douariere de le Nieppe, W: Jacques DE LANGHE ende Andries Lebbe, N: de selve kijnderen MASSELIS ende d'andere partie
Omschrijving 2: een lynne twee roeden saeylant wesende bijnaer viercante in pachte door Mattheus BOUCQUET
Situering 2: O, Z ende W: de landen ende hofstede Andries LEBBE, N: de vloghe competerende aen**de cappelle van st. jans inde biezen**

Nr: 1733/2
Datum: 16-07-1733
Verkoper: Mattheus VAN TOMME, fs. Guilliames woonende binnen de stadt van Berghen ste Winnoix, voor vijf achste deelen, soo over sijn eyghen als over Marie, fa. Jan Baptiste VANDE WAETER sijnne huysvrauwe, Francois STAELEN, fs. Charles Francois, woonende opde prochie van Beveren ende Marie DE POORTER sijnne huysvrauwe voor een achste deel, voorts Albertus VANDEN BERGHE deelsman tot Westvleteren machtigh over Bruno Alexander SCHOIJNCKE, heere van Montigny, t'recht hebbende over Jacobus PLADIJS, fs. Jan voor een achste deel, Joseph BEEKAERT, fs. Matthijs, woonende opde prochie van Pollijnckhove ende jaecquemijncken, fa. Jan PLADIJS voornomt, sijnne huysvrauwe over t'resterende achste deel
Koper: Pieter DIEDEMAN
Omschrijving: vier vijfde deelen van een hofstedeken gemene over t'resterende vijfde met Joannes BORDEYNE THOUCKERCKE, groot seventhien ghemeten een lijnne twee enveertigh roeden en half, vijfthienghemeten en half ofte daer omtrent onder d'heerlijckhede vanden oostswijnlande, t'surplus liggende binnen de prochie van Westvleteren, soo onder de ceure van Veurne jeghenwoordigh ghebruyckt door Jan VAN SLEEHAEGHE (tekent ook als schepen voor de heerlijckhede swynlande)
Situering: deel onder oostswynlande O: d'hofstede ende landen van VERMEERSCH; Z: d'uytdreve vanden selven VERMEERSCH, W: de saeylanden LAMOOT, d'hoirs PEEL ende ***de Torrestraete***, N: de selven ***Torrestraete***
Opmerking: ...wijlent Lambrecht VANDE WAETER t'voorschreven hofstedeken heeft ghecocht, ende de drie leste vercoopers hemlieden deellot tot den sterfhuyse van dito VANDE WAETER
Verkoper: Mattheus VAN TOMME, fs. Guilliames woonende binnen de stadt van Berghen ste Winnoix, voor vijf achste deelen, soo over sijn eyghen als over Marie, fa. Jan Baptiste VANDE WAETER sijnne huysvrauwe
Koper: Gilles MARQUET
Omschrijving: een ghemet bosch, gheleghen alsvooren
Parochie: Westvleteren

Nr: 1733/3
Datum: 12-10-1733
Verkoper: Joannes BORDEYNE fi*lius* Pieter ende Marie Francoise HENNIN zyne huysvrauwe
Koper: Pieter DIEDEMAN
Omschrijving: een vijfde deele van een hofstedeken, groot seventhien ghemeten een lijnne twee enveertigh roeden en half, vijfthienghemeten en half ofte daer omtrent onder d'heerlijckhede vanden oostswijnlande, t'surplus liggende binnen de prochie van Westvleteren, soo onder de ceure van Veurne jeghenwoordigh ghebruyckt door Jan VAN SLEEHAEGHE
Situering: deel onder oostswynlande O: d'hofstede ende landen van VERMEERSCH; Z: d'uytdreve vanden selven VERMEERSCH, W: de saeylanden LAMOOT, d'hoirs PEEL ende ***de Torrestraete***, N: de selven ***Torrestraete***
Opmerking: zie ook vorige akte

Nr: 1733/4
Datum: 12-10-1733
Verkoper: Jan Baptiste DAMEN greffier der prochie van Houckercke, in huywelicke hebbende Jacoba Therese, fa. Jan VAN HOUCKE
Koper: Pieter DIEDEMAN
Omschrijving: seven vierendeelen boschlandt
Situering: O ende Z.: t'sterfhuys Jan PETYT W.: Valentijn VANDE GOESTEENE
N.: ***de Watoustraete***
Opmerking: wiens huysvrauwe daer aengerecht is bij successie van haeren vader, volghens deellot vanden 29-11-1733
Parochie: O.L.V Poperinge

Nr: 1733/5
Datum: 19-01-1733
Verkoper: Pieter VAN BAMBEKE, fs. Cornelis, coopman tot Rousbrugghe
Koper: Nicolais VERBEKE, fs. Cornelis landsman tot Haeringhe
Omschrijving: twee lijnnen veertigh roeden elst
Situering: Z.: ***den Coyaertdreve*** W.: t'helst van Joos REYPHENS ende Pieter DELEGHER N.: t'elst vande weduwe Roelant PEEL
Opmerking: den vercooper vercreghen bij opdrachte van Agnes Thereze DE WAEGHENAIRE weduwe van Jan Baptiste NEUDT t'synnen sterfhuyse in daeten 26-04-1708
Parochie: Westvleteren onder de ceure genaempt **den Coyaertwal**

Nr: 1733/6
Datum: 23-01-1733
Verkoper: Francois DE KEYSER, fs. Francois woonende tot Proven
Koper: Pieter VAN BAMBEKE, fs. Cornelis
Omschrijving 1: drie ghemeten elstlandt, ghenaemt ***de cleene errewete*** alsnu ***den Grimmynck***
Omschrijving 2: drie ghemeten twee lijnnen preter thien roeden elstlandt ghenaemt ***de Maegher schapraede***
Situering 1: Z.: ***de Ghijsbeke*** O.: ***de groote errewete*** N.: ***de Dossenaersdreve*** W.: t'elst genaemt ***de maegher schaepra***
Opmerking 1: aende vercooper competerende jeghens Leonardus Grimmynck par erfvenisse
Situering 2: Z.: ***de Ghijsbeke*** N.: ***het cavetie*** O.: t'lant van Marcus GRIMMINCK modo desen cooper
Opmerking 2: aende vercooper competerende bij coope jeghens Jacques DE HAUW ende Anne Pieternelle BONJEAN sijne huysvrauwe
Parochie: Proven

Nr: 1733/7
Datum: 23-01-1733
Verkoper: Jacques DE HAUW, fs. Jacques ontfangher generael der stede ende casselrie van Berghen St Winnox ende Anne Pieternelle BONJEAN, fa. Charles sijne huysvrauwe
Koper: Francois DE KEYSER, fs. Francois woonende tot Proven
Omschrijving 1: drie ghemeten twee lijnnen preter thien roeden elstlandt ghenaemt ***de Maegher schapraede***
Situering 1: Z.: ***de Ghijsbeke*** N.: ***het cavetie*** O.: t'lant van Marcus GRIMMINCK dies ***den Poperynckwegh*** loopt door het selve elst
Omschrijving 2: een half ghemet elstlant gheseijt ***het Cavetie***
Situering 2: W. ende N.: d'aeldijnghen Francois VAN BAMBEKE Z.: ***de Clijtdreve*** ende de voornomde ***Magherschapraede***
Opmerking: aende vercooper competerende bij separatie bij den doodt van Jan DE HAU synnen grootvader, welcken te vooren hadde ghecocht ten curateelen sterfhuyse van Margriette CLAPSYTEEN last weduwe van Cornelis PIJPE ende te vooren van Guiliamus VAN BAMBEKE den 1-12-1677
Parochie: Proven

Nr: 1733/8
Datum: 23-01-1733
Verkoper: Leonardus GRIMMYNCK luutenant int regiment van Alsace
Koper: Francois, fs. Francois Cornelis DE KEYSER wonende tot Proven
Omschrijving: drie ghemeten elstlandt, ghenaemt ***de cleene errewete*** alsnu ***den Grimmynck***
Situering: Z.: ***de Ghijsbeke*** O.: ***de groote errewete*** N.: ***de Dossenaersdreve*** W.: t'elst genaemt ***de maegher schaepra***
Opmerking: de vercooper daeraen gereht is bij deele van Jan Francois GRIMMYNCK synen vaeder

Abonnementen

Een abonnement op SAP pig bevat 2 nummers per jaargang, samen ongeveer 80 pagina's.

Een abonnement kan u bekomen door een eenvoudige overschrijving.
De abonnementsvoorwaarden voor onze 5de jaargang zijn:

Abonnementen België:	**10,00 Euro** overschrijven op rek. 738-0059162-14 t.a.v. De Vrienden van het Poperings Archief vzw, Vlamertingseweg 8, 8970 Poperinge (Reningelst), met vermelding van "Tijdschrift SAP-pig – lidgeld 2007".
Abonnementen buitenland:	**12,50 Euro** overschrijven op BE94 7380 0591 6214 BIC nummer is: KREDBEBB t.a.v. De Vrienden van het Poperings Archief vzw, Vlamertingseweg 8, 8970 Poperinge (Reningelst), met vermelding van "Tijdschrift SAP-pig – lidgeld 2007".

Artikels

Geabonneerden kunnen bijdragen aan het succes van deze publicatie.
Hebt u een idee om dit verzamelwerkje nog interessanter te maken, of wil u uw eigen kwartierstaat gepubliceerd zien, dan kan u bij ons terecht.

De redactie zou het wel op prijs stellen dat u uw artikel op CD-rom plaatst, opgemaakt in Word '97/00, met een bijgevoegde uitprint. Gelieve de eventuele illustraties in BMP- of JPG-format te bezorgen.
De auteurs en niet de uitgever zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen en eventuele illustraties.

Vraag & antwoord

Hebt u vragen of opmerkingen ivm met ons tijdschrift, genealogie of geschiedenis in het algemeen.
Stuur uw vraag en adres door via e-mail of post. Wij publiceren uw vraag graag in ons tijdschrift.

Nieuwe publicaties van "De Vrienden van het Poperings Archief vzw."

» "Halmen 1789-1796"

Eindelijk is hij er.
De publicatie van Croonestuck 34: "Halmen 1789-1796".

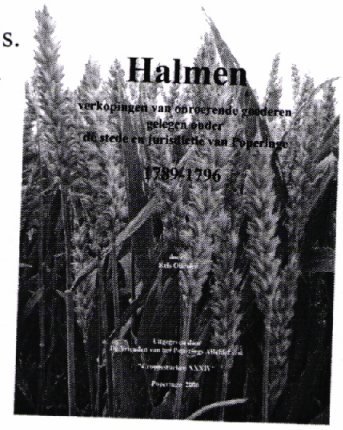

Dit werkstuk aan de hand van onze benjamin Kris Ollevier telt 220 pagina's. Iedere akte uit SAP 390 werd met de belangrijkste gegevens overgenomen. Uit SAP 393c werden de losse notarisakten die niet in SAP 390 genoteerd waren overgenomen.

In dit werkstukje is er een alfabetische lijst op toponiemen en namen ingesloten.

Is verschenen eind juni 2007, de kostprijs bedraagt **15 euro**.

Bestellen kan via - vpa_sappig@hotmail.com

- rek 738-0059162-14,
t.a.v. De Vrienden van het Poperings Archief vzw,
Vlamertingseweg 8, 8970 Poperinge (Reningelst),

met vermelding van "Croonestuck 34, Halmen 1789-1796"

» "Toponymie"

Een werkstuk aan de hand van Vandenberghe Henri, die de toponymie van Groot-Poperinge zal bevatten.
Alle gehuchten, plaatsnamen in Groot-Poperinge die we tijdens onze opzoekingen ontdekt hebben, worden in dit werkstukje alfabetisch geklasseerd met de verwijzingen naar het document in het Stadsarchief van Poperinge (SAP).

Voorintekenen voor de uitgave van "Toponymie" kan via vpa_sappig@hotmail.com.

Agenda VPA

» **september 2007:** datum van uitgave SAP-pig 01/2007

» dinsdag **04 september 2007:** om 20 uur, Stadsarchief Poperinge, les oudschrift.

» dinsdag **02 oktober 2007:** om 20 uur, Stadsarchief Poperinge, les oudschrift.

» zaterdag - zondag **6-7 oktober 2007: Geschied- en heemkundige beurs te Damme**.
Op zaterdag 6 en zondag 7 oktober organiseert Damme Boekendorp in het Stadhuis van Damme een geschied- & heemkundige beurs. De heemkundige kringen uit West-, Zeeuws- & Frans-Vlaanderen, evenals uit het Meetjesland zijn te gast om er hun werking te presenteren. De heemkundige kringen verkopen er hun publicaties.
De Vrienden van het Poperings Archief vzw. zullen op deze geschied- & heemkundige beurs te Damme ook aanwezig zijn.
Openingsuren: 10u tot 12u en van 13u30 tot 17u.

» dinsdag **06 november 2007:** om 20 uur, Stadsarchief Poperinge, les oudschrift.

» zondag **11 (?) november 2007: Boekenbeurs Rumbeke**.
De jaarlijkse ontmoetingsdag van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde – provinciale afdeling West-Vlaanderen.
In Feestzaal 't Oud Stadhuis, Kerkplein 18, 8800 Rumbeke, van 10u tot 12u30.
Naar jaarlijkse gewoonte gaan De Vrienden van het Poperings Archief vzw. opnieuw naar de boekenbeurs in Rumbeke. We zullen daar al onze publicaties aan het brede publiek voorstellen. Eventuele nieuwe publicaties van het voorbije werkjaar worden extra in de verf gezet.

» donderdag **27 december**, vrijdag **28 december 2007**: alfabetisch klasseren van doodsbrieven
Zoals ieder jaar gaan we opnieuw onze verzameling doodsbrieven alfabetisch rangschikken. Dit zal plaats vinden op bovenstaande data van 9h tot 17h in het Stadsarchief te Poperinge. Vrijwilligers die ons willen helpen, mogen zich melden.

» **Lessen Oudschrift 2008:**
Voor de 23ste jaargang zullen De Vrienden van het Poperings Archief vzw. de lessenreeks paleografie organiseren.
Deze gaan door in het Stadsarchief te Poperinge – Veurnestraat 69 – iedere eerste dinsdag van de maand om 20 uur. In december, januari, juli en augustus worden er geen lessen gegeven.
Deelname in de kostprijs bedraagt 12 euro (samen met abonnement SAP-pig: 20 euro).

De data's zijn:	dinsdag 05 februari	dinsdag 02 september
	dinsdag 04 maart	dinsdag 07 oktober
	dinsdag 01 april	dinsdag 04 november
	dinsdag 06 mei	
	dinsdag 03 juni	

» dinsdag **05 februari 2008:** om 20 uur, Stadsarchief Poperinge, les oudschrift.

» **maart 2008:** datum van uitgave SAP-pig 01/2007

» dinsdag **04 maart 2008:** om 20 uur, Stadsarchief Poperinge, les oudschrift.

we hebben het voor u

DURNEZDELEYE@SKYNET.BE

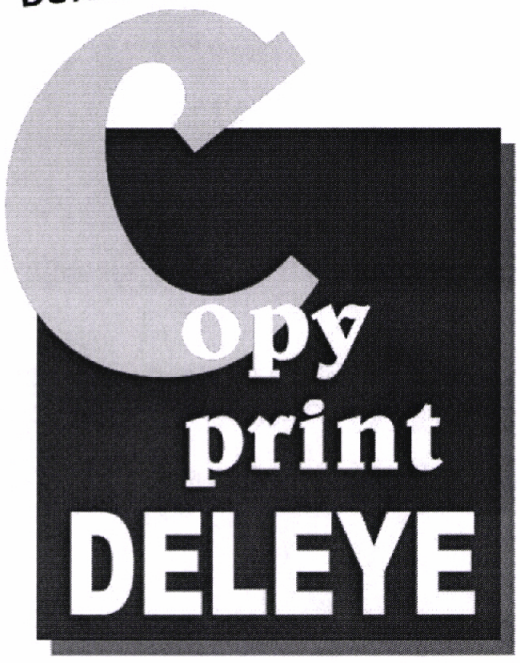

MALOULAAN 35 8900 IEPER
TEL . 057 20 15 51 - FAX 057/20.00.22